



Vapaaehtoistyön mahdollisuuksien kehittäminen ammattikorkeakouluopiskelijoiden ja sosi-aali- ja terveysalan järjestöjen välillä

Elli Keinänen ja Inna Nyyssönen



Laurea-ammattikorkeakoulu

Vapaaehtoistyön mahdollisuuksien kehittäminen ammattikorkeakouluopiskelijoiden ja sosiaali- ja terveysalan järjestöjen välillä

Elli Keinänen & Inna Nyssönen
Sosiaalialan koulutusohjelma
Opinnäytetyö
Joulukuu, 2020

Vapaaehtoistyön mahdollisuuksien kehittäminen ammattikorkeakouluopiskelijoiden ja sosiaali- ja terveysalan järjestöjen välillä

Vuosi

2020

Sivumäärä

40

Vapaaehtoistyöllä on merkittävä vaikutus toimivaan yhteiskuntaan. Sosiaali- ja terveysalalla vapaaehtoiset tekevät tärkeää työtä ja mahdollistavat palveluiden laajemman toteutuksen. Tarve vapaaehtoisille on yhteiskunnassamme kasvava, joten kehittämistyötä aiheen parissa on tehtävä. Laurea-ammattikorkeakoulu ja Suomen sosiaali ja terveys ry (SOSTE) huomasivat tämän tarpeen kehittämiseksi. Nämä yhteistyökumppanit lähtivät toteuttamaan yhteistyöprojektia, jonka avulla voitaisiin parantaa ammattikorkeakouluopiskelijoiden ja sosiaali- ja terveysalan järjestöjen yhteistyötä.

Tämän opinnäytetyön tavoite on kehittää vapaaehtoistyön mahdollisuuksia sosiaalialan ammattikorkeakouluopiskelijoiden ja sosiaali- ja terveysalan järjestöjen välillä. Tarkoituksena on kartoittaa vapaaehtoistoiminnan kehittämismahdollisuuksia sosiaalialan ammattikorkeakouluopiskelijoiden ja sosiaali- ja terveysalan järjestöjen välillä. Tutkimuskysymys on: Mitä vapaaehtoistoiminnan mahdollisuuksia voidaan kehittää sosiaalialan ammattikorkeakouluopiskelijoiden ja sosiaali- ja terveysalan järjestöjen välillä?

Tämä opinnäytetyö on laadullinen tutkielma, jonka aineistonanalyysissä on käytetty aineistolähtöistä sisällönanalyysiä. Aineistonkeruumenetelmänä on hyödynnetty puolistrukturoitua lo-makehaastattelua. Tutkielman aineisto saatiin työpajaseminaarista, joka järjestettiin osana sosionomiopintoja. Työpajaseminaariin ja ryhmämuotoiseen haastatteluun osallistui sosiaalialan opiskelijoita ja sosiaali- ja terveysalan järjestöjen edustajia. Haastateltavat vastasivat avoimiin kysymyksiin kyselylomakkeelle. Aineiston analyysimenetelmänä käytettiin aineistolähtöistä sisällönanalyysiä. Analysointi tehtiin vuoden 2020 syksyllä.

Opinnäytetyön tulosten mukaan vapaaehtoiset toivovat vapaaehtoistyön olevan helposti löytyvää, merkityksellistä, sekä työelämää- ja opintojen suuntautumista tukevaa. Järjestöjen edustajat toivovat opiskelijoiden löytävän vapaaehtoistyön kentän. He toivovat vapaaehtoistyön tukevan sekä opiskelijoiden, että järjestöjen tavoitteita. Sosiaalialan ammattikorkeakouluopiskelijoiden kiinnostuksen kohteet ja sosiaali- ja terveysalan järjestöjen tarjoama vapaaehtoistyö eivät aina kohtaa, mutta myös opintoja ja kiinnostuksen kohteita tukevaa vapaaehtoistyötä on tarjolla. Saatua tuloksia hyväksikäyttäen on mahdollista kehittää yhteistyötä ja parantaa ymmärrystä sosiaalialan ammattikorkeakouluopiskelijoiden ja sosiaalialan järjestöjen välillä.

Jatkotutkimusidea on laajentaa saatua tuloksia myös muihin opintoaloihin. Tuloksista ilmeni, että järjestöt tarjoavat myös muille opiskelualoille soveltuvia ja opintoja tukevia tehtäviä, kuten tietoteknisiä tehtäviä, tai tapahtumien järjestämistä. Opinnäytetyön tulokset ovat sovellettavissa käytäntöön ja ehkä joku keksii yhteisen alustan, jossa ammattikorkeakouluopiskelijat ja järjestökenttä löytävät toisensa vaivattomasti.

Asiasanat: Ammattikorkeakouluopiskelija, vapaaehtoistyö, järjestökenttä, kehittämistyö, sosiaali- ja terveysala

Elli Keinänen, Inna Nyyssönen

Developing opportunities of volunteer work between students of university of applied sciences and non-governmental organizations in social and health care

Year 2020

Pages 40

Volunteer work has significant impact on functional society. Volunteer workers are doing important work on social services and health sector. They make enable wide execution of services. A need for volunteers in our society is growing so it is important to do developing work with the subject. Laurea University of applied sciences and SOSTE Finnish Federation for Social Affairs and Health noticed this need. They started working together to develop the collaboration between students of social services and non-governmental organizations in social and health care.

The goal of this thesis is to develop and identify the opportunities for volunteering between students of social services and non-governmental (NGO) organizations. The study question is: How to develop the volunteer work opportunities between the students of social services and non-governmental organizations in social and health care?

This thesis is a qualitative study, and the data were analysed using inductive content analysis. Semi-structured form interview was used as a basis for data collection analysis. The data for the thesis is from the workshop which was organized as part of our studies. Participants of the workshop were students in the field of social services and representors of social and health care NGOs. The interviewees answered to the form and the questions were open questions. The analysis was conducted in the fall of 2020.

According to the results the volunteers wished volunteer work would be easy to find, meaningful and it should support studies and employment. nt. The representatives of the non-governmental organization hoped that the students find the field of volunteer work. They hope volunteer work supports both student`s and organization`s goals. Interests of social services` students do not always meet with the provision of volunteer work. Volunteering that supports studies and interests is also available. Utilizing the obtained results, it is possible to develop cooperation and improve understanding between social services polytechnic students and organizations in the social sector.

The idea for further research is to extend the results to other fields of study as well. The results showed that the organizations also provide tasks that are suitable for other fields of study or supporting studies, such as IT tasks or organizing events. The results of the thesis are applicable in practice. Hopefully someone will invent a common platform in which students and the organizational field can find each other effortlessly.

Keywords: students of University Applied Sciences, volunteer work, non-governmental organizations (NGO), development work, social services and health care

Sisällys

1	Johdanto	7
2	Opinnäytetyön tausta.....	8
2.1	Laurea-ammattikorkeakoulu	8
2.2	SOSTE, Suomen sosiaali ja terveys ry.....	9
3	Opinnäytetyön tarkoitus, tavoitteet ja tutkimuskysymykset	9
4	Teoreettinen perusta	10
4.1	Vapaaehtoistoiminta	10
4.1.1	Vapaaehtoistyö sosiaali- ja terveysjärjestöissä	11
4.1.2	Vapaaehtoistyön muodot	12
4.2	Järjestökenttä	13
4.3	Kansalaisyhteiskunta	14
4.4	Ammattikorkeakouluopiskelija	15
5	Tutkimukselliset lähtökohdat	16
5.1	Laadullinen tutkimus	16
5.2	Aineistonkeruumenetelmä.....	17
5.3	Aineiston analyysimenetelmä	18
6	Opinnäytetyön tulokset	20
6.1	Yhteistyökumppaneiden löytämisen helpottaminen	20
6.2	Vapaaehtoistoiminnan merkityksellisuuden varmistaminen	22
6.3	Opintojen suuntautumista tukeva vaikutus	23
6.4	Vapaaehtoistoiminnan työllistävä vaikutus.....	24
6.5	Toiveiden ja tarjonnan kohtaaminen.....	25
6.5.1	Mitä opiskelijat toivovat vapaaehtoistyöltä	25
6.5.2	Millaista vapaaehtoistyötä järjestöillä on tarjota.....	27
6.6	Tulosten yhteenveto.....	30
7	Pohdinta.....	30
7.1	Tulosten tarkastelua.....	31
7.2	Eettisyys	33
7.3	Luotettavuus	34
7.4	Jatkotutkimusidea	34
8	Lähteet	36
	Kuviot	38
	Taulukot	38
	Liitteet	39

1 Johdanto

Suomea on luonnehdittu vapaaehtoistyön kehitysmaaksi, mutta todellisuudessa suomalaisten aktiivisuus ja osallisuus vapaaehtoistyössä on korkeampi kuin monessa muussa Euroopan maassa. Erityisesti vapaaehtoistyön tekeminen korostuu kirkon piirissä. (Nylund ym. 2005, 14.) Voisiko syynä olla se, että kirkko hakee aktiivisesti kansalaisia vapaaehtoistyön pariin? On myös mahdollista, että kirkko markkinoi vapaaehtoistyön mahdollisuuksia paremmin ja näin ollen hakeminen on helppoa ja selkeää. Vapaaehtoistyön kenttä on laajempi, kuin miltä se aluksi vaikuttaa. Opiskelijoina olemme päässeet näkemään läheltä, kuinka hankalaa on löytää ja tavoittaa yhteistyökumppaneita esimerkiksi projekteihin ja työharjoitteluihin.

Kansalaisareenan toiminnanjohtajan Leo Straniuksen (2019) esityksen mukaan vapaaehtoistyön tekeminen on kuitenkin ollut vuosien saatossa nousussa. Vuonna 2015 kyselyyn vastanneista 33 % teki vapaaehtoistyötä, kun taas vuoden 2018 kyselyssä vapaaehtoistyön tekijöitä oli jopa 42 %. Kyselyssä selvisi myös, että naiset ja nuoret tekivät eniten vapaaehtoistyötä, mutta ikäihmisten ja miesten vapaaehtoistyön tekeminen oli vähentynyt. Pitkäkestoista ja kasvokkain järjestöjen kautta tehtävää vapaaehtoistyötä tehtiin eniten. Tämä kertoo siitä, että järjestökenttä on ei ole kansalaisille tuntematon, mutta kehitettävää löytyy vielä.

Opinnäytetyön lähtökohtana on tarve kehittää vapaaehtoistyön tekemisen mahdollisuuksia sosiaali- ja terveysalan järjestöjen ja korkeakouluopiskelijoiden välillä. Opinnäytetyö pohjautuu vuonna 2019 käynnistyneeseen vuoden kestäneeseen yhteistyöprojektiin Suomen sosiaali- ja terveys Ry:n ja Laurea-ammattikorkeakoulun välillä. Projektin parissa työskenteli vuoden aikana viisi Laurean sosionomiopiskelijaa, sekä Laurea-ammattikorkeakoulun ja SOSTE:n henkilökuntaa. Alkuvuosi painottui tiedonkeruuseen ja tarpeiden kartoittamiseen. Loppu vuodesta kehitettiin yhteistyömallia pohjautuen alkuvuoden tutkimustietoon. Työskentelimme itse pääasiassa vapaaehtoistyön mahdollisuuksien kehittämisen parissa. Kymmenen työharjoitteluviiikon aikana järjestimme muun muassa työpajaseminaarin, jonka tuloksiin tämä opinnäytetyö pääasiassa perustuu.

Työharjoittelu SOSTE:lla oli osa sosionomin opintojamme. Kehittämistyönharjoittelun aikana ideoimme tämän opinnäytetyön aiheen. SOSTE tuki tätä ajatusta opinnäytetyöstä. Opinnäytetyömme tuo esille vapaaehtoistyön näkökulman SOSTE:n ja Laurea-ammattikorkeakoulun välisestä yhteistyöprojektista. Opinnäytetyössä esitellään tutkimuskysymyksen ja tarkentavien kysymysten avulla tutkielman tuloksia. Tavoitteena on kehittää vapaaehtoistyön mahdollisuuksia

ammattikorkeakouluopiskelijoiden ja sosiaali- ja terveysalan opiskelijoiden välillä. Opinnäytetyön viitekehys perustuu seuraaviin käsitteisiin: vapaaehtoistyö, järjestötyö, sosiaalialan ammattikorkeakouluopiskelija.

2 Opinnäytetyön tausta

Opinnäytetyö pohjautuu ideaan, jonka saimme kehittämistyön työharjoittelussa Suomen sosiaali- ja terveysjärjestössä. Harjoittelumme liittyi projektiin, jonka tavoitteena oli kehittää yhteistyömalli. Yhteistyömallin avulla Laurea-ammattikorkeakoulun opiskelijat ja opettajat löytäisivät sosiaali- ja terveysjärjestöistä vapaaehtoistoiminnan tekemisen ja muita yhteistoiminnan mahdollisuuksia. Sekä Laurea-ammattikorkeakoulu, että järjestöt hyötyvät kumppanuudesta. Projekti alkoi Laurea-ammattikorkeakoulun ja SOSTE:n havaitsemasta tarpeesta lisätä ja sujuvoittaa yhteistyön mahdollisuuksia ammattikorkeakouluopiskelijoiden ja sosiaali- ja terveysalan järjestöjen välillä. Päädyimme tekemään opinnäytetyötä vapaaehtoistyön kehittämisestä, joka oli osa projektin tavoitteita. Opinnäytetyö syventää projektia vapaaehtoistoiminnan kehittämisen osalta.

Tässä opinnäytetyössä ammattikorkeakouluopiskelijoilla tarkoitetaan Laurea-ammattikorkeakoulun sosiaalialan opiskelijoita, mutta tutkielman tuloksia on mahdollista soveltaa kaikkien korkeakouluopiskelijoiden parissa. Seuraavissa kappaleissa esittelemme yhteistyökumppanit.

2.1 Laurea-ammattikorkeakoulu

Laurea on ammattikorkeakoulu, joka toimii Uudellamaalla ja jolla on kuusi kampusta ympäri pääkaupunkiseutua. Kampukset löytyvät Otaniemestä, Porvoosta, Leppävaarasta, Tikkurilasta, Hyvinkäältä ja Lohjalta. Laureassa opiskelee noin 7 400 ammattikorkeakouluopiskelijaa ja työskentelee noin 550 henkeä. (Laurea organisaationa 2020.) Laurea-ammattikorkeakoulussa oppiminen ja työelämä ovat kaikissa koulutuksissa keskiössä. Vuonna 2015 93,7 % ammattikorkeakouluopiskelijoista työllistyi vuoden sisällä valmistumisesta. (Laurea korkeakouluna 2020.) Laurea-ammattikorkeakoululla on alueellisia kumppaneita, joihin lukeutuvat yritykset, julki-sorganisaatiot, kolmannen sektori, sekä järjestökenttä. Lisäksi Laurea-ammattikorkeakoulu tekee yhteistyötä 20 kunnan kanssa Uudellamaalla ja kansainvälisesti 250 yhteiskumppanin kanssa. (Laurea yhteistyössä 2020.)

Laurea-ammattikorkeakoulun strategian 2030 muutostarpeisiin lukeutuu muun muassa alueellisen ja kansallisen kumppaniverkoston laajentaminen ja syventäminen. Muutostarpeena on myös palvelumuotoilun ja yhteiskehittämisen menetelmien hyödyntäminen laaja-alaisesti toiminnassa. (Strategia 2030 2020.) Nämä muutostarpeet ovat olleet yhtenä lähtökohtana Laurea-ammattikorkeakoulun ja SOSTE:n väliselle yhteistyölle. Laurea-ammattikorkeakoulu on tunnetusti työelämään integroitunut korkeakoulu ja tämä on myös yksi mainittu teema

Laurean 2030 strategiassa. (Koski 2020.) Vapaaehtoistyötä tekevä opiskelija luo suhteita työelämään ja oppii tärkeitä työelämätaitoja.

2.2 SOSTE, Suomen sosiaali ja terveys ry

SOSTE, eli Suomen sosiaali ja terveys ry on kattojärjestö, joka kokoaa alleen yli 230 sosiaali- ja terveysalan järjestöä, sekä kymmeniä muita yhteistyötahoja ympäri Suomen. SOSTE on tärkeä yhteiskunnallinen vaikuttaja ja asiantuntija, joka tekee myös kansainvälistä yhteistyötä. (Tietoa SOSTE:sta 2020.) SOSTE:n toiminta voidaan kiteyttää seuraaviin arvoihin:



Kuvio 1: SOSTE:n arvot (SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry:n strategia 2018).

SOSTE ja Laurea-ammattikorkeakoulu ovat tämän yhteistyöprojektin alulle panijat, ja molemmat ovat olleet tärkeitä kumppaneita tämän opinnäytetyön ideoinnissa ja mahdollistajina.

3 Opinnäytetyön tarkoitus, tavoitteet ja tutkimuskysymykset

Opinnäytetyön tarkoituksena on kartoittaa vapaaehtoistoiminnan kehittämismahdollisuuksia sosiaalialan ammattikorkeakouluopiskelijoiden ja sosiaali- ja terveysalan järjestöjen välillä.

Opinnäytetyön tavoite on kehittää vapaaehtoistyön mahdollisuuksia sosiaalialan ammattikorkeakouluopiskelijoiden ja sosiaali- ja terveysalan järjestöjen välillä. Pyrkimyksenä on lisätä tietoa vapaaehtoistoimintaan liittyen ja edistää vapaaehtoistyön mahdollisuuksia.

Tämän opinnäytetyön tutkimuskysymys on:

Miten vapaaehtoistyötä voidaan kehittää sosiaalialan ammattikorkeakouluopiskelijoiden ja sosiaali- ja terveysalan järjestöjen välillä?

Tutkimuskysymyksen apukysymyksinä ovat:

- Millainen vapaaehtoistoiminta opiskelijoita kiinnostaa?
- Minkälaista toimintaa järjestöillä on tarjota?
- Miten opiskelijat ja järjestöt löytävät toisensa vapaaehtoistyötä varten?

Näiden tutkimuskysymysten avulla haluamme löytää ne avaintekijät, joiden kautta voimme löytää ratkaisuja ja kehittää yhteistyötä sosiaalialan ammattikorkeakouluopiskelijoiden ja sosiaalialanjärjestöjen välillä.

4 Teoreettinen perusta

Kappaleessa esitellään aiempaa tutkimuskirjallisuutta liittyen esiteltyihin käsitteisiin. Tutkimusongelman ymmärtämiseksi on tärkeää, että kirjoittaja esittelee keskeiset käsitteet lukijalle (Hirsjärvi, Remes, Sajavaara 2009, 259). Teoreettisen perustan avulla selvennämme opinnäytetyössä käytettäviä oleellisia käsitteitä. Opinnäytetyön kannalta tärkeitä käsitteitä ovat: vapaaehtoistoiminta, järjestökenttä, kansalaisyhteiskunta ja ammattikorkeakouluopiskelija.

4.1 Vapaaehtoistoiminta

Vapaaehtoistoinnasta on kautta aikojen käytetty erilaisia nimityksiä. Sitä on kuvattu talokotyöksi, armeliaisuudeksi, vapaaksi huoltotyöksi ja esimerkiksi hyväntekeväisyydeksi. (Nylund ym. 2005, 14.) Kansalaisareena (2020) kuvailee vapaaehtoisuutta ja vapaaehtoistoimintaa omilla verkkosivuillaan. Vapaaehtoisuus määritellään toimintana, jossa pyritään muuttamaan itselle tärkeäksi koettua osa-aluetta. Se voi olla toimimista maailman epäkohtien hyväksi, lähellä tai kaukana. Vapaaehtoinen hyödyntää omia erityistaitojaan palkattomasti oman tahtonsa mukaisesti. Vapaaehtoistyö ei aseta rajoja vapaaehtoiselle, vaan sitä voi tehdä kuka tahansa ja missä tahansa. Vapaaehtoistyö ei korvaa ammattilaisia, vaan se on niin sanottua lisätyötä. Vapaaehtoistyö antaa arvoa yksilölle, mutta se on arvokasta myös yhteiskunnalle, sillä se luo yhteisöllisyyden tuntua, luottamusta ja sosiaalista pääomaa. Yksilöllisellä tasolla vapaaehtoinen voi oppia uusia taitoja, saada uusia kokemuksia ja parhaimmillaan työ voi voimaannuttaa. (Kansalaisareena 2020.)

Kansalaisareena (2020) jakaa vapaaehtoistoiminnan periaatteet seuraavanlaisesti:



Kuvio 2: Vapaaehtoistoiminnan periaatteet (Kansalaisareena 2020).

Suomen Mielenterveys ry:n sivuilla Jukka Valkonen (2020) pohtii vapaaehtoistyön tekemisen vaikutuksia sitä tekeväälle. Valkosen mukaan vapaaehtoistyöllä on monia hyvinvointia edistäviä vaikutuksia. Yksi tekijä on oma kokemus tarpeellisuudesta ja hyödyllisyydestä. Vapaaehtoistyöntekijä haluaa olla osana jotain suurempaa kokonaisuutta ja nähdä työn merkityksellisyys. Merkityksellinen vapaaehtoistyö kasvattaa tekijää ja antaa uusia oppimiskokemuksia. Valkonen painottaa, että vapaaehtoistyön tulisi olla mielekästä, mutta myös haastavaa ja työ tulisi räätälöidä tekijälle sopivaksi. Toisten ihmisten auttaminen on suuri motivoiva tekijä vapaaehtoistyössä, mutta vielä tärkeämmäksi koetaan ihmisten aito kohtaaminen ja heihin tutustuminen.

4.1.1 Vapaaehtoistyö sosiaali- ja terveysjärjestöissä

Noin puoli miljoonaa kansalaista tekee vuosittain vapaaehtoistyötä Suomen sosiaali- ja terveysalojen yhdistyksissä. Tämä vastaa työtunneiltaan 21 000 henkilötyövuotta, joten vaikutukset terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen ovat valtavat. Vapaaehtoistyö on osa sosiaali- ja terveysalan järjestöjen toimintakokonaisuutta ja suurin osa järjestöistä pyörii pelkän vapaaehtoistyön voimin. Vapaaehtoistyön määrä järjestössä riippuu hyvin pitkälti järjestön valtakunnallisesta koosta ja asemasta. (Mitä sote-järjestöt tekevät 2020.)

Vapaaehtoinen voi toimia järjestökentässä auttaen muun muassa mielenterveys- ja päihdekuntoutujia, pitkäaikaissairaita, vammaisia, työttömiä ja maahanmuuttajia. Vapaaehtoinen voi myös itse kuulua johonkin edellä mainituista ryhmistä ja osallistua esimerkiksi vertaistoitintaan, tiedonvälitykseen ja yksinäisyyden torjumiseen. Jopa 59 prosenttia vapaaehtoisista on avun annon kohderyhmää ja 88 prosenttia heistä kuuluu yhdistykseen, jossa apua

tarjotaan. (Mitä sote-järjestöt tekevät 2020.) Vertaisuus eroaa vapaaehtoisuudesta niin, että se perustuu saman kokeneiden auttamiseen (Nylund 2005, 14).

Tarve vapaaehtoistoimijoille kasvaa koko ajan. Vuoden 2018 järjestöbarometrin mukaan tarve vapaaehtoisten lisäämiselle oli ajankohtaista 85 prosentille järjestöistä. 38 prosenttia järjestöistä oli suunnitellut lisäävänsä resursseja vapaaehtoistoiminnan koordinointiin, suunnitteluun ja kehittämiseen, sekä koulutukseen ja tukeen. (Mitä sote-järjestöt tekevät 2020.) Aihe puhututtaa kansalaisten ja ammattilaisten lisäksi myös päättäjiä ja tutkijoita, sillä kansalais-toiminta ja sen kautta vapaaehtoistyö nähdään yhtenä mahdollisuutena vähentää julkisia palveluita. Vapaaehtoistoimintaa tullaan tarvitsemaan tulevaisuudessa enemmän. (Nylund ym. 2005, 13-14.)

4.1.2 Vapaaehtoistyön muodot

Nylund & Yeung (2005, 28) jakavat kirjassaan vapaaehtoisuuden eri muotoihin. Episodinen, eli lyhytaikainen vapaaehtoistyönmuoto on kansainvälisesti lisääntyvää ja siitä puhutaan uutena vapaaehtoisuutena. Vaikka vapaaehtoistyö on lyhytaikaisempaa, se ei tee siitä vähemmän arvokasta. Työ on arvokasta työnantajalle, mutta se antaa yksilölle valtavasti arvoa hänen elämänsä. Episodinen vapaaehtoistyö voidaan jakaa kolmeen eri alaosiin:

1. Hetkellinen vapaaehtoisuus, eli lyhytkestoinen toiminta.
2. Harjoitteluvapaaehtoisuus, eli säännöllinen alle puoli vuotta kestävä vapaaehtoistyö osana koulutusta.
3. Satunnainen vapaaehtoisuus, eli säännöllinen ja harvoin tehtävä vapaaehtoistyö. Esimerkiksi kerran vuodessa.

(Nylund ym. 2005, 28.)

Toinen vapaaehtoistoiminnan suuntaus on yritysten vapaaehtoistoimintaprojektit. Tämä suuntaus lasketaan myös lyhytaikaiseksi vapaaehtoistyönmuodoksi. Näiden kautta työntekijöitä kannustetaan tekemään vapaaehtoistyötä ainakin yhden työpäivän ajan vuodessa. Vapaaehtoistoiminta parhaimmillaan harjaannuttaa työntekijöiden taitoja, sekä luo myönteistä asennetta ja käyttäytymistä. Vapaaehtoistyön on huomattu vähentävän stressiä ja luovan merkityksellisyyden tunnetta. (Nylund ym. 2005, 29.) Esimerkiksi SOSTE:ssa on kerran vuodessa vapaaehtoisuuden päivä, jolloin työntekijät tekevät vapaaehtoistyötä noin kahdeksan tuntia päivässä kansalaisjärjestössä. Työharjoittelussa SOSTE:ssa osallistuimme tähän ja vietimme päivän vanhuksien kanssa. Vaikka vapaaehtoistyö on usein osa koulun harjoittelujaksoja ja kursseja, miksei Laurea-ammattikorkeakoulu voisi järjestää opiskelijoille ja henkilökunnalle kerran vuodessa vapaaehtoisuudenpäivän?

Kolmas suuntaus on virtuaalivapaaehtoisuus, eli se tapahtuu yleensä internetin välityksellä. Virtuaalivapaaehtoisuus voi olla muun muassa tutkimus- ja taustatyötä, neuvojen antamista ja mentorointia, tietokantojen ja nettisivujen kehittämistä, sekä keskusteluryhmien luomista ja ohjaamista. (Nylund ym. 2005, 29.) Tämä tarkoittaa sitä, että ei tarvitse olla sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakouluopiskelija voidakseen tehdä vapaaehtoistyötä sosiaali- ja terveysalan kansalaisjärjestöissä. Toisaalta muutakin vapaaehtoistoiminnan suuntauksia voi tehdä vaikkei olisikaan ammattikorkeakouluopiskelija.

Vapaaehtoistyön ei tarvitse pysyä oman kotimaan rajojen sisäpuolella. Neljättä vapaaehtoistyön suuntausta kutsutaankin kansainväliseksi vapaaehtoisuudeksi. Tämä vapaaehtoistyö on yleensä lyhytkestoista ja voi myös tapahtua täysin, tai osittain internetin välityksellä. Kansainvälistä vapaaehtoisuutta luonnehditaan usein turismivapaaehtoisuudeksi, sillä vapaaehtoinen saa samalla itselleen kulttuuri- ja kielikoulutusta. (Nylund ym. 2005, 30.)

4.2 Järjestökenttä

Järjestöllä tarkoitetaan ihmisten yhteenliittymää jonkin asian puolesta (Harju 2003). Suomalainen järjestökenttä on laaja ja monipuolinen. Järjestöt harjoittavat toimintaa, joka voidaan jakaa kansalaisjärjestötoimintaan, yleishyödylliseen palvelutoimintaan ja elinkeinotoimintaan. Tässä opinnäytetyössä keskitymme kansalaisjärjestötoimintaan, koska vapaaehtoistyö on ominaista kansalaisjärjestötoiminnalle. (Kansalaisyhteiskunnan toimintaedellytykset 2006, 13-15.) Järjestöjen yksi keskeinen tehtävä on toimia kansalaisjärjestöinä mahdollistaen vapaaehtoistoiminnan ja vertaistuen. Järjestöissä tehdään tärkeää ammatillista asiantuntijatyötä. Yhdistämällä asiantuntijatyön järjestön jäsenistön kokemusasiantuntemukseen, voivat järjestöt luoda uutta tietoa ja kehittää uusia toimintatapoja. (Kansalaisyhteiskunnan toimintaedellytykset 2006, 8.)

Suomessa järjestökentällä on iso rooli yhteiskunnallisena toimijana. Järjestöjen tärkeimpiin tehtäviin lukeutuu vaikuttamistoiminta, joka on yhteisiin yhteiskunnallisiin asioihin vaikuttamista sekä ihmisten tarpeiden esille tuontia. (Kansalaisyhteiskunnan toimintaedellytykset 2006, 8.) Kansalaisjärjestöt haastavat, yhdessä yhteiskunnallisten liikkeiden kanssa, vallitsevan poliittisen järjestelmän vaatimuksillaan ja innovaatioillaan. Järjestöt voivat välittää järjestön ja sen jäsenistön näkemyksiä poliittiseen päätöksen tekoon. Järjestötoiminta tukeekin edustuksellisen demokratian toteutumista. (Lattunen 2007.) SOSTE on esimerkki järjestöstä, joka toiminnallaan pyrkii vaikuttamaan poliittiseen päätöksentekoon.

Tässä opinnäytetyössä keskitymme SOSTE:n jäsenjärjestöihin, jotka toimivat eripuolilla Suomea. SOSTE ja järjestöt ovat yhteiskunnallisia vaikuttajia ja asiantuntijoita, jotka tekevät yhdessä päätöksiä hyvinvointiin ja terveyteen liittyen. (SOSTEn edustamat järjestöt 2020.)

Sosiaali- ja terveysjärjestöjen päätarkoituksena on ihmisten terveyden tai hyvinvoinnin edistäminen. Sosiaali- ja terveysjärjestöt tukevat ja edistävät fyysistä, psyykkistä tai sosiaalista hyvinvointia. Järjestön mukaan kohteena on erityisryhmän, laajemman väestön tai oman jäsenistön hyvinvointi. (Sosiaali- ja terveysjärjestöt Suomessa 2020.)

4.3 Kansalaisyhteiskunta

Vapaaehtoistoiminta tapahtuu aina jossain kontekstissa. Konteksti voi olla pieni, kuten naapurusto, tai iso, kuten yhdistys. (Nylund ym. 2005, 58.) Tässä opinnäytetyössä keskitymme kuitenkin kansalaisyhteiskunnassa tapahtuvaan vapaaehtoistyöhön, eli tarkemmin järjestökentässä toteutettavaan vapaaehtoistyöhön. Käsitteenä kansalaisyhteiskunta mielletään yleensä yhdistyssektoriin, tai kolmanteen sektoriin. Näin useimmat tutkijat sen käsittävät. Kansalaisyhteiskunta on osa yhteiskuntakokonaisuutta, jonka se muodostaa yhdessä valtion ja markkinoiden kanssa. Aktiiviset kansalaiset tekevät kansalaisyhteiskunnasta mahdollisen valtion määräämien oikeuksien ja vapauksien avulla. (Nylund ym. 2005, 67-68.) Opinnäytetyöhön liittyneen harjoittelun aikana tapasimme järjestöjen edustajia, joista suurin osa tuli hyvin pienistä järjestöistä. Heille aktiiviset kansalaiset mahdollistavat toiminnan jatkumisen. Kansalaisjärjestöjen näkökulmasta tämä opinnäytetyö on tarpeellinen, koska opinnäytetyön avulla voidaan kehittää vapaaehtoistoimintaa, joka voi lisätä vapaaehtoistoiminnan houkuttelevuutta.

Yhteisöihin kuulumisen ja niiden kautta vaikuttaminen rakentavat yksilöitten osallisuutta ja kansalaisuutta. Yhteisöt ja yhteisöjen varaan rakentuva kansalaisyhteiskunta tarvitsee aktiivisia kansalaisia. (Juhila 2006, 123.) Kansalaisyhteiskunnan toimintaa kuvaa vapaaehtoisuus, yhteisöllisyys, autonomisuus ja omaehtoisuus (Seppo 2013, 5). Tässä opinnäytetyössä olemme kiinnostuneita vapaaehtoistyön mahdollisuuksista sosiaalialan järjestöissä.

Kansalaisyhteiskunnan muodostavat yhdistykset, järjestöt ja sosiaaliset liikkeet. Kansalaisyhteiskunnan ytimen muodostavat kansalaistoiminta ja järjestötoiminta. Keskeisesti kansalaistoimintaa toteutetaan kansalaisjärjestöissä. Kansalaistoiminta on ihmisryhmän muodostamaa aktiivista toimintaa yhteisen kiinnostuksen ja hyvän vuoksi. (Harju 2020.) Tässä opinnäytetyössä kiinnostuksen kohteena on vapaaehtoistoiminta ja juuri vapaaehtoistoiminnan tekemiseen liittyy halu tehdä yhteistä hyvää.

Kansalaisyhteiskunnan pääasiallisiksi toimijoiksi määritellään valtiolle kuulumattomat organisaatiot, kansalaisliikkeet, kansalaisten yhdistykset ja aktivistiryhmät (Seppo 2013, 5). Osa kirkkokunnista esimerkiksi helluntailaiset ja Jehovan todistajat ovat myös osa kansalaisyhteiskuntaa. Evankelis-luterilainen ja ortodoksinen kirkko eivät kuulu osaksi suomalaista kansalaisyhteiskuntaa, vaikka kristillisten järjestöjen toiminta on osa kansalaisyhteiskuntaa. (Harju 2020.) Suomessa puolueet ja ammattiyhdistystoiminta voidaan perustellusti katsoa kansalaisyhteiskuntaan kuuluvaksi, koska ne ovat organisaatiomuodoltaan yhdistyksiä. Yhdistystoiminta

on osa kansalaisyhteiskunnan toimintaa. Osuustoiminta ja keskinäiset yhtiöt eivät kuulu osaksi kansalaisyhteiskuntaa, jos ne ovat voittoa tavoittelevaa liiketoimintaa. Säätiöt ja vapaa sivistystyö ovat osa kansalaisyhteiskuntaa. (Harju 2020.)

4.4 Ammattikorkeakouluopiskelija

Ammattikorkeakoulututkinto antaa valmiudet tehdä töitä muun muassa kehitys-, suunnittelu- ja asiantuntijatehtävissä. Koulutus sisältää perusopinnot, ydinopinnot, vapaaehtoisia opintoja, sekä opinnäytetyön. Koulutuksen sisällöt voivat hieman vaihdella eri kouluissa. Ammattikorkeakouluissa opinnot sisältävät usein paljon innovaatio- ja työelämäprojekteja, sekä harjoitteluja ja työssäoppimisjaksoja. Näiden avulla pyritään varmistamaan se, että opiskelija saa jalkaansa oven väliin työelämään siirryttäessä. (Ammattikorkeakouluun 2020.) Opiskelu ammattikorkeakouluissa on siis hyvin lähellä työelämää, joka kertoo siitä, että tämä opinnäytetyö on tarpeellinen ja hyödyllinen. Vapaaehtoistoiminta osana opintoja mahdollistaa oman alan työelämään tutustumisen ja verkostojen luomisen. Se myös mahdollistaa uuden oppimisympäristön. Uusi oppimisympäristö voi innostaa opiskelijaa ja tuottaa innovatiivisia ideoita ja uusia näkökulmia. (Raatikainen, Rahikka, Saarnio & Vepsä 2019, 190-191.)

Tässä opinnäytetyössä ammattikorkeakouluopiskelija -käsitteellä tarkoitetaan Laurea-ammattikorkeakoulun sosiaalialan opiskelijoita. Vaikka tuloksia on mahdollista soveltaa muihinkin aloihin, päätimme selkeyden takia rajata tämän opinnäytetyön koskemaan vain sosiaalialan ammattikorkeakouluopiskelijoita. Pohdimme tulosten soveltamista tarkemmin kappaleessa 7.4 Jatkotutkimusidea.

Laurea-ammattikorkeakoulussa sosionomiopiskelija suorittaa vähintään 210 opintopistettä. Näistä 45 opintopistettä suoritetaan työharjoitteluissa, joita on kolme ja ne kestävät noin 10 viikkoa. Koulutuksessa opetellaan pääasiassa erilaisia asiakastyönmenetelmiä, palveluohjausta ja palvelumuotoilua. Sosionomin tutkinto avaa mahdollisuuksia monelle eri urapolulle. Sosionomi voi työskennellä muun muassa palvelu- ja sosiaaliohjaajana, koulukuraattorina, nuorisotyöntekijänä, tai perhetyönohjaajana. Harjoittelupaikat ja ydinopinnot opinnoissa antavat yleensä suuntaa sille, mihin opiskelija päätyy koulutuksen suoritettuaan. Ydinopintoihin kuuluu muun muassa lasten suojelu, aikuissosiaalityö, perhetyö ja varhaiskasvatus. (Sosionomikoulutus 2020.) Sosionomien työkenttä on laaja, joten vapaaehtoistoiminta, joka vastaa sosionomien koulutukseen sisältöä voi olla monenlaista. Sosiaalialalla voidaan toimia erilaisissa toimintaympäristöissä sekä erilaisten asiakasryhmien kanssa. (Raatikainen ym. 126.)

Ammattikorkeakouluopiskelijalle vapaaehtoistyö voi tarjota työelämäläheisen oppimisympäristön. Osana opintojaan ammattikorkeakouluopiskelija saa tekemästään vapaaehtoistoiminnasta opintopisteitä, joten voidaan ajatella, että toiminta ei ole pelkästään ”vapaaehtoista”. (Raatikainen ym. 190.) Yhteistyössä järjestökentän kanssa, ammattikorkeakouluopiskelija

pääsee tutustumaan laajasti sosiaalialan koulutuksen eri kenttiin. Tästä yhteistyöstä hyötyvät niin ammattikorkeakouluopiskelijat, kuin myös sosiaali- ja terveysalan järjestöt.

Vapaaehtoistyön mahdollisuudet sosiaalialan opiskelijalle sosiaali- ja terveysalanjärjestöissä ovat laajat, sillä koulutuksen kautta saatava osaaminen on niin monipuolista. Vapaaehtoistyötä tekemällä opiskelija kehittää muun muassa omaa ammatillista kasvuaan, ajatteluaan, kulttuurisensitiivisyyttään ja persoonaansa. Vapaaehtoistyön järjestäjät saavat lisää vapaaehtoistyön tekijöitä, kun opiskelijat toimivat vapaaehtoisina. Opiskelijat voivat auttaa järjestöjä antamalla uusia näkökulmia ja kehittämällä toimintaa. Vapaaehtoistyö järjestöissä voi olla harjoittelu, opinnäytetyön tekeminen, tai esimerkiksi opintoihin kuuluva projekti. Vapaaehtoistyö tukee opintoja, koska vapaaehtoistyöstä voi saada uusia tietoja ja taitoja. (Raatikainen ym. 2019, 190-191.)

5 Tutkimukselliset lähtökohdat

Tässä opinnäytetyössä käytettiin laadullista, eli kvalitatiivista tutkimusmenetelmää. Tutkimusmenetelmäksi valikoitui laadullinen tutkimus, koska tutkielman aineisto kerättiin työpajaseminaarin haastatteluista. Kvalitatiiviselle tutkimukselle tyypillisesti vastaajat olivat tarkoituksenmukaisesti valitut. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 161-162.)

5.1 Laadullinen tutkimus

Lähtökohtana laadullisen tutkimuksen valitsemiselle on pyrkimys kuvata todellista elämää. Tässä opinnäytetyössä etsitään ratkaisuja ja kehitetään yhteistyötä juuri todellisen elämän kokemuksiin pohjautuen. Haastateltavat olivat työssäkäyviä asiantuntijoita tai opiskelijoita ja vastasivat vuorovaikutuksessa toistensa kanssa. Tutkimuksesta on mahdollista löytää monenlaisia suhteita, koska tapahtumat muovaavat toinen toisiaan. Todellisuus on moninainen ja on huomioitava, ettei todellisuutta voi hajottaa mielivaltaisesti osiin. Laadullisessa tutkimuksessa kohdetta pyritään tutkimaan kokonaisvaltaisesti. (Hirsjärvi ym. 2009, 162.)

Laadullisessa tutkimuksessa tiedon kerääminen on mahdollista suorittaa melko vapaamuotoisesti. Esimerkiksi kyselyissä tutkittavien on mahdollista kertoa vapaammin omista kokemuksistaan ja mielipiteistään aihealueen asettamissa rajoissa. Laadullinen tutkimus sopii käytettäväksi muun muassa haastatteluissa ja ryhmätilanteissa. Jos tutkimus on laajempi ja halutaan saada tarkempaa tilastollista tietoa, voidaan laadullista tutkimusta käyttää yhdessä kvantitatiivisen tutkimuksen, eli määrällisen tutkimuksen kanssa. (Tilastokeskus 2020.)

Tässä opinnäytetyössä olemme käyttäneet tiedonkeruussa vain laadullista tutkimusta, sillä koimme sen palvelevan tavoitteitamme parhaimmalla mahdollisella tavalla. Tarkoituksemme

on oppia ymmärtämään ilmiötä, joten pyrkimyksemme ei ole tuottaa kovaa faktatietoa, joihin taas kvantitatiivisilla menetelmillä päästäisiin.

5.2 Aineistonkeruumenetelmä

Pääasiallisena tiedonkeruun lähteenä tässä opinnäytetyössä on työpajaseminaarista saatu haastatteluaineisto. Työpajaseminaariin osallistui Laurea-ammattikorkeakoulun sosionomiopiskelijoita, sekä sosiaali- ja terveystieteiden järjestöjen edustajia. Tapahtuma alkoi seminaarilla, jossa oli puhujia SOSTE:sta, Laureasta ja järjestöistä. Seminaarin jälkeen järjestimme työpajan, jossa osallistujat jaettiin noin viiden hengen ryhmiin. Koska järjestöjen edustajia oli enemmän, pyrimme siihen, että jokaisessa ryhmässä olisi ainakin yksi Laurea-ammattikorkeakoulun opiskelija. Jokaiselle jaettiin oma henkilökohtainen lomake, johon vastattiin muun kommunikoinnin ohella. Vastanneita oli yhteensä 32, joista 25 oli järjestöjen edustajia ja seitsemän Laurean opiskelijaa.

Haastattelua voidaan luonnehtia keskusteluksi, jonka tarkoitus on ennalta määritelty. Haastattelussa sen osapuolet vaikuttavat toisiinsa niin sanattomalla, kuin sanallisella kommunikatiolla. (Hirsjärvi & Hurme 2015, 42.) Toteuttavamme haastattelun muoto oli ryhmähaastattelu, koska tavoitteena oli, että vastaajat pääsisivät kommunikoimaan keskenään ja vaihtamaan ajatuksia. Ryhmähaastattelu on keskustelu, jonka tavoite on yksilöhaastattelua vapaamuotoisempi. Vapaamuotoisuuteen vaikuttaa se, että ryhmässä vastaajat kommentoivat ja keskustelevat annetusta aiheesta melko spontaanisti sekä tuottavat tietoa. Ryhmähaastattelussa syntyy osallistujien välille keskustelua ja lähtökohtana haastattelulle voikin olla vuorovaikutuksellinen vastaaminen kysymyksiin. Haastattelijan tehtävänä on paremminkin keskustelun aikaansaaminen, kuin varsinainen haastattelu ja haastattelijoita voi olla useita. Haastattelijoiden rooliin lukeutuu huolehtiminen keskustelun kulusta niin, että se pysyy valituissa teemoissa sekä huolehtiminen siitä, että kaikki osallistujat saavat mahdollisuuden osallistua keskusteluun. (Hirsjärvi & Hurme 2015, 61.) Teemat, joista ryhmät keskustelivat, olivat: Kiinnostuksen kohteet, tarjolla oleva toiminta, sekä yhteistyökumppanien löytämisen tavat. Työpajaseminaarissamme toimimme ryhmähaastatteluiden vetäjinä emmekä varsinaisesti haastattelleet osallistujia. Kysymykset oli laadittu kysymyslomakkeelle ja haastatteluryhmät oli jaettu ja osallistujia oli ohjeistettu. Kiertelimme ryhmissä keskustelun ajan ja huolehdimme ryhmien toiminnasta.

Tutkielman aineistonkeruumenetelmänä on käytetty mukailtua puolistrukturoitua lomakehaastattelua. Puolistrukturoitu haastattelu on haastattelu, jossa vastauksia ei ole sidottu vaihtoehtoihin ja vastaajat voivat vastata omin sanoin. Lomakehaastattelun eli strukturoidun haastattelun ulkopuolelle jäävät puolistrukturoitu ja strukturoitu haastattelu. Puolistrukturoitu haastattelu on lomakehaastattelun ja strukturoimattoman haastattelun välimuoto. (Hirsjärvi & Hurme 2015, 44-47.)

Haastattelu kysymykset pyrittiin muotoilemaan mahdollisimman selkeästi ja muotoilusta löytyi samoja perusteita kuin kyselylomakehaastattelusta. Tutkielmassamme ei kuitenkaan voida puhua kyselylomakkeesta, mutta lomakkeen kysymykset on pyritty muotoilemaan samaan tapaan. Kyselylomakkeen avulla saadaan kerättyä laajasti ja tehokkaasti tietoa halutusta aiheesta. Kyselylomakkeen avulla voidaan saada sekä laadullista, että määrällistä tietoa. Erityisesti laadullinen tieto on arvokasta varsinkin silloin, kun vastaajien määrä on pienempi. Tutkimuksen validiteetti, eli miten hyvin menetelmä mittaa tutkittavaa ominaisuutta, kärsii jos tutkittavia on vähän määrällisessä tutkimuksessa. Kyselylomakkeessa kysymysten tulisi olla mahdollisimman selkeät, jotta tutkittava ei ymmärrä kysymystä väärin ja vastaa ohi aiheen. Kysymykset eivät saa olla johdattelevia, eikä kyselylomakkeen tule olla liian pitkä. (Opinto-keskus Sivis 2020.)

Opinnäytetyön haastattelu (liite 1) laadittiin vastaamaan tarpeeseen löytää tietoa vapaaehtoistoiminnan kehittämiseksi. Vapaaehtoistoiminnan kehittäminen sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakouluopiskelijoiden ja sosiaali- ja terveysalan järjestöjen välillä oli osa sosionomin opintoihimme kuuluvaa harjoittelun tavoitteita. Tämä opinnäytetyö ideoitiin harjoittelusta ja opinnäytetyön aihe syventää vapaaehtoistoiminnan kehittämistä. Tutkimuskysymysten muotoilu vaikuttaa vastauksiin, vaikka tutkimuksen aihe on tärkein vastaamiseen vaikuttava seikka (Hirsjärvi ym. 2009, 198). Tutkimuskysymykset muotoiltiin avoimiksi kysymyksiksi, koska avoimilla kysymyksillä voidaan saada esiin etukäteen ajattelemattomia näkökulmia. Avoimet kysymykset antavat vastaajalle mahdollisuuden osoittaa asiantuntemuksensa aiheesta ja mikä on vastaajan mielestä tärkeää. (Hirsjärvi ym. 2009, 199-201.) Opinnäytetyön tiedonkeruussa pyrimme nimenomaan saamaan vastauksia ja kuulemaan ajatuksia haastateltavilta.

5.3 Aineiston analyysimenetelmä

Opinnäytetyömme kyselylomake haastattelujen analyysi menetelmänä käytämme aineistolähtöistä sisällönanalyysia. Sisällönanalyysissä aineisto pyritään järjestämään ymmärrettävään muotoon niin ettei aineiston sisältämää informaatiota kadoteta. Laadullisessa analyysissä tarkoituksena on löytää informaatiota hajanaisesta aineistosta. Kun aineisto on selkeytetty, voidaan tutkittavasta ilmiöstä tehdä johtopäätöksiä. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 89-91.)

Aineistolähtöinen laadullinen aineiston sisällönanalyysi on kolmivaiheinen prosessi, jossa tutkimusaineisto analysoidaan vaiheittain. Prosessi jakautuu aineiston redusointiin eli pelkistämiseen, aineiston klusterointiin eli ryhmittelyyn sekä abstrahointiin eli teoreettisten käsitteiden luomiseen. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 91.)

Ensimmäisessä vaiheessa muodostetaan alkuperäisilmaisuihin pelkistyskäsitteitä ja karsitaan aineistosta epäoleelliset pois. Aineistosta etsitään kaikki tutkimuskysymykseen vastaavat alkuperäisilmaisut. Alkuperäisilmaisuihin muodostetaan ilmaisuja pelkistettyyn muotoon (Taulukko

1). Opinnäytetyömme aineisto oli kyselylomakkeen muodossa, joten etsimme tiedon täytetyistä lomakkeista.

Alkuperäisilmaisu	Pelkistys
"Seminaarit, jossa järjestöt voivat esitellä eri vapaaehtoistoimintoja."	Seminaareja, jossa järjestöt voivat esitellä eri vapaaehtoistoiminnan muotoja.
"Yhteistyökumppanit verkostojen avulla."	Yhteistyökumppanit, jotka löytyvät verkostojen avulla.
"Opiskelijana kiinnostaa omaa ammatillisuutta ja työllistymistä tukeva vapaaehtoistoiminta."	Opiskelijaa kiinnostaa vapaaehtoistoiminta, joka tukee ammatillisuutta ja työllistymistä.

Taulukko 1: Esimerkki pelkistysten muodostamisesta

Sisällönanalyysin pelkistyksien jälkeen muodostetaan alaluokkia. Alaluokat muodostetaan pelkistysten perusteella yhdistäen samaa käsitettä kuvaavat pelkistykset yhdeksi alaluokaksi. (Taulukko 2). Tätä sisällönanalyysin vaihetta kutsutaan klusteroinniksi eli ryhmittelyksi. Kolmas ja viimeinen vaihe on abstrahointi eli teoreettisten käsitteiden luominen (Taulukko 2). Abstrahoinnissa muodostuvat yläluokat, jotka ovat oleellista tietoa tutkimuksen tulosten kannalta. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 92-93.)

Pelkistys	Alaluokka	Yläluokka
Seminaareja, jossa järjestöt voivat esitellä eri vapaaehtoistoiminnan muotoja.	Vapaaehtoistoiminnan esitleminen.	Yhteistyökumppaneiden löytämisen helpottaminen.
Messut, jotka järjestettäisiin koulussa 1-2 kertaa vuodessa.	Vapaaehtoistoiminnan esitleminen.	Yhteistyökumppaneiden löytämisen helpottaminen.
Yhteistyökumppanit, jotka löytyvät verkostojen avulla.	Verkostoituminen vapaaehtoistoiminnan kautta.	Yhteistyökumppaneiden löytämisen helpottaminen.

Vapaaehtoistoiminnan löytäminen koulun kautta.	Vapaaehtoistoiminnan löytäminen ilmoituskanavasta.	Yhteistyökumppaneiden löytämisen helpottaminen.
Tuudosta ja ilmoitustaululta löytyvä vapaaehtoistointa.	Vapaaehtoistoiminnan löytäminen ilmoituskanavasta.	Yhteistyökumppaneiden löytämisen helpottaminen.

Taulukko 2: Esimerkki ylä- ja alaluokkien muodostamisesta

6 Opinnäytetyön tulokset

Opinnäytetyössä haettiin vastauksia tutkimuskysymykseen, jota tarkennettiin kolmella apukysymyksellä. Tutkimuskysymys on: Miten vapaaehtoistyötä voidaan kehittää ammattikorkeakouluopiskelijoiden ja sosiaali- ja terveysalan järjestöjen välillä? Tässä kappaleessa esittelemme vastakset näihin kysymyksiin.

Päädyimme aineistoanalyysin avulla viiteen eri yläluokkaan, jotka esittelemme tarkemmin seuraavissa kappaleissa. Yläluokat nimitimme seuraavasti: Yhteistyökumppaneiden löytämisen helpottaminen, vapaaehtoistoiminnan merkityksellisyyden varmistaminen, opintojen suuntautumista tukeva vaikutus, vapaaehtoistoiminnan työllistävä vaikutus, toiveiden ja tarjonnan kohtaaminen.

6.1 Yhteistyökumppaneiden löytämisen helpottaminen

Yläluokka yhteistyökumppaneiden löytämisen helpottaminen muodostui muun muassa alaluokista: vapaaehtoistoiminnan löytäminen ilmoituskanavasta, vapaaehtoistoiminnan löytäminen tapahtumasta ja vapaaehtoistoiminnan esitteleminen. Tutkielman tulosten mukaan vapaaehtoistoiminnan löytämisen mahdollisuuksia voisi kehittää ja helpottaa. Vastaajan mukaan vaihteli, miten he toivoisivat löytävänsä yhteistyökumppanit vapaaehtoistyön tekemistä varten. Kyselylomakkeessamme kysyttiin, kuinka vastaaja toivoisi löytävänsä vapaaehtoistyön, joten saimme paljon vastauksia liittyen vapaaehtoistoiminnan löytämiseen.

Opiskelijoita ja järjestöjä kiinnosti vapaaehtoistointaan tutustuminen erilaisten tapahtumien kautta. He toivoivat seminaareja ja messuja vapaaehtoistoiminnan esittelemiseksi. Tikurilan Laureassa on jo järjestetty tapahtumia, jossa järjestöt ja työnantajat voivat esitellä toimintaansa ja mahdollisuuksia opiskelijayhteistyöhön. Tapahtuman nimi on Projektitori ja eräs opiskelija mainitsikin Projektitorin mahdolliseksi paikaksi, josta hän mielellään löytäisi myös vapaaehtoistyötä. Opiskelijoita kiinnosti myös mahdolliset tutustumisvierailut järjestöihin.

”Projektitoritoiminta.” (Opiskelija 7.)

"Messut, jotka järjestettäisiin koulussa 1-2 kertaa vuodessa." (Opiskelija 3.)

"Seminaareja, joissa järjestöt voivat esitellä eri vapaaehtoistoiminnan muotoja." (Järjestö 2.)

"Haluaisin tavata "livenä" järjestöjen edustajia ja kuunnella esittelyjä ja keskustella heidän kanssaan, aivan kuten tänään." (Opiskelija 5.)

Niin järjestöjen edustajat, kuin opiskelijatkin toivoivat löytävänsä vapaaehtoistyötä, jonkun sähköisen ilmoituskanavan tai fyysisen toimipisteen ilmoituskanavan kautta. Jotkut järjestöt toivoivat vapaaehtoistyötä etsittävän myös heidän nettisivuiltaan. Järjestöjen edustajien vastauksista kävi ilmi toiveita ottaa yhteyttä suoraan järjestöön ja sähköposti oli suosituin tapa ottaa yhteyttä.

"Sähköpostitse yhteyttä järjestöön." (Opiskelija 34.)

"Opiskelija voi ottaa yhteyttä suoraan soittamalla. Myös viestin tai sähköpostin kautta." (Järjestö 15.)

"Sähköposti, puhelin, järjestön nettisivu." (Järjestö 33.)

"Yhteydenotto sähköpostitse, puhelimitse...mikä vaan väylä." (Järjestö 6.)

"Saa kutsua esittelemään toimintaa! Yhteyttä voi ottaa esimerkiksi somen tai sähköpostin kautta." (Järjestö 14.)

Toiset vastaajista ilmoittivat etsivänsä vapaaehtoistoiminnan itsenäisesti.

"Olen etsinyt yhteistyökumppanit joko verkostojen tai Googlen avulla." (Opiskelija 1.)

Toiset vastaajista toivoivat vapaaehtoistoiminnan löytyvän muiden heidän käyttämiensä palvelujen, tai tilojen kautta. Opiskelijat toivoivat selkeää listaa järjestöistä, joihin voisi päästä tekemään vapaaehtoistyötä. Tämä kertoo siitä, että opiskelijat toivovat vapaaehtoistyön löytyvän vertailtavasti ja helposti, yhdestä paikasta.

"Mahdollisimman lähellä opiskelijan arkea." (Opiskelija 3.)

"Joku listaus, mistä voisi selailla paikkoja." (Opiskelija 7.)

"Koulu, netti, lista." (Opiskelija 4.)

"...Tuudosta ja ilmoitustaululta..." (Opiskelija 3.)

Tuudo on korkeakoulujen yhteinen palvelu, jota opiskelija voi käyttää opiskelunsa tukena. Palvelu on esisijaisesti applikaatio ja opiskelija voi katsella sieltä kootusti eri opiskelua ja työllistymistä tukevia palveluja, kuten lukujärjestystä ja opintopisteitä. Työnantajat voivat ilmoittaa Tuudon tarjolla olevia työpaikkoja, harjoittelua ja vapaaehtoistyötä.

On hyvä, että vapaaehtoistoimintaa voi löytää monelta eri kanavalta, tai useaa eri kautta, mutta toisaalta haasteellista voi myös olla, että vapaaehtoistoimintaa löytyy niin monesta eri paikasta. Haastattelulomakkeiden vastauksista voi päätellä, että erilaisia tapoja löytää vapaaehtoistyö on jo olemassa, mutta olisi tärkeää, että vapaaehtoistyöntekijä ja vapaaehtois-työnantaja löytävät toisensa helposti. Tekijän ja työnantajan kiinnostuksen kohteet voisi selvittää nopeasti jo vapaaehtoistyön etsimisen vaiheessa.

“Vapaaehtoistyön Tinder.” (Haastateltava opiskelija ja järjestö 6.)

Jotta toiveiden ja tarjonnan kohtaaminen selviäisi nopeasti, ehdottaa eräs järjestön edustaja speed dating -tyyppistä tapahtumaa, jossa opiskelija ja järjestön edustaja tapaisivat.

Tuloksina voi päätellä, että vapaaehtoistoiminnan tekemisen esteenä on sen löytämisen vaikeus. Työpajaseminaari, josta saimme tämän opinnäytetyön tulokset, järjestettiin vapaaehtoistoiminnan kehittämiseksi. Kyselylomakkeen tuloksista voisi päätellä, että opiskelijat kaipaavat lisää selkeyttä, helppoutta ja tiettyä kanavaa vapaaehtoistoiminnan löytämiseksi. Järjestöjen edustajien vastauksissa painottui suora yhteydenottaminen kyseessä olevaan järjestöön. Järjestöistä toivotaan myös apua oppilaitoksilta vapaaehtoistoiminnan esittelemiseksi. Ehkä juuri oppilaitokset voisivat toimia entistäkin vahvemmin opiskelijoiden ja järjestöjen tukena vapaaehtoistoiminnan löytämisen helpottamiseksi.

“Olisi ihanaa, jos oppilaitosten sivuilta löytyisi helposti henkilö, jonka kautta voi mainostaa vapaaehtoistoimintaa.” (Järjestö 25.)

6.2 Vapaaehtoistoiminnan merkityksellisuuden varmistaminen

Vapaaehtoistoiminnan merkityksellisuuden varmistaminen yläluokka syntyi muun muassa alaluokista: vaikuttaminen ja auttaminen vapaaehtoistyössä, vuorovaikutuksellinen vapaaehtoistyö ja kohtaaminen vapaaehtoistyössä. Kyselylomakkeissa tuli esiin toiveita vapaaehtoistoiminnan vaikutuksista työllisyyteen ja ammatilliseen suuntautumiseen, mutta lähes poikkeuksetta näiden yhteydessä mainittiin vapaaehtoistyön merkityksellisyys. Vapaaehtoistoiminnan merkityksellisyys voi tarkoittaa hieman eri asioita opiskelijoiden ja järjestöjen näkökulmasta.

“Kiinnostaa vapaaehtoistyö, jossa pääsee vaikuttamaan ja auttamaan.” (Opiskelija 34.)

“Kasvokkain tapahtuva ihmisten auttaminen ja ohjaaminen.” (Opiskelija 34.)

“Haluan kohdata ja vuorovaikuttaa.” (Opiskelija 6.)

Vapaaehtoistyötä ei siis tehdä vain mekaanisesti omaa etua ja uraa eteenpäin ajaen, vaan vapaaehtoistyön toivotaan olevan merkityksellistä ja jopa itselle mieluista. Haastateltavat opiskelijat mainitsevat merkityksellisyyden tarkoittavan heille esimerkiksi auttamista ja kasvokkain tapahtuvaa vuorovaikutusta, jonka kautta tapahtuu jonkinlaista vaikuttamista.

Myös järjestöpuolella vapaaehtoistyön tekijältä toivotaan kiinnostuneisuutta vapaaehtoistyötä kohtaan. Termi “laadukas vapaaehtoisuus” tulee ilmi monissa vastauslomakkeissa. Tämän voisi ajatella tarkoittavan nimenomaan vapaaehtoistyön merkityksellisyyttä, johon päästään suunnittelemalla ja löytämällä vapaaehtoistyöhön sopivia tekijöitä, joiden avulla asetettuihin tavoitteisiin päästään. Erityisesti pitkäkestoissa vapaaehtoistyön jaksoissa vapaaehtoiselta vaaditaan sitoutuvuutta ja pitkäjänteisyyttä. Merkityksellisyydellä voidaan siis tarkoittaa jonkin asian eteenpäin viemistä ja järjestön tavoitteiden, sekä tarkoituksen tukemista.

“Järjestössä toivomme laadukasta vapaaehtoisuutta.” (Järjestön edustaja 7.)

“Olen avoin uusille ajatuksille ja mahdollisuuksille.” (Järjestön edustaja 29.)

Vapaaehtoistyön tekeminen ei aina ole ennalta määrättyä. Opiskelijat voivat itse toivoa ja luoda merkityksellisyyttä omaan vapaaehtoistyöhönsä. Hyvällä kommunikoinnilla päästään tilanteeseen, jossa molemmat osapuolet hyötyvät yhteistyöstä.

6.3 Opintojen suuntautumista tukeva vaikutus

Yläluokka opintojen suuntautumista tukeva vaikutus muodostui muun muassa alaluokista: suuntautumista tukeva vapaaehtoistoiminta, innostuminen kokeilemalla ja tutustuminen uusiin toimijoihin. Sosiaalialan opinnoissa on mahdollista suuntautua monille eri poluille, esimerkiksi lasten tai aikuisten kanssa tehtävään työhön. Nämä niin sanotut pääsuuntautumiset jakautuvat vielä pienempiin polkuihin, kuten päihdetyöhön tai asumispalveluihin.

“Olen työharjoitteluiden ja opinnäytetyön tekemisen avulla pystynyt suuntaamaan osaamistani haluamaani suuntaan.” (Opiskelija 1.)

“Haluaisin kokeilla monenlaisia ja erilaisia aloja.” (Opiskelija 5.)

“Uusiin toimijoihin tutustuminen.” (Opiskelija 6.)

Opintojen suuntautumista tukevaan vaikutukseen liittyy myös kokeileminen. Opiskelijat pystyvät vapaaehtoistyön avulla kokeilemaan erilaisia työtehtäviä eri työkentillä. Voi olla, että alalle hakeudutaan jokin tietty työnimike mielessä, mutta kesken opiskelujen mielipide muuttuukin kokonaan. Kokeileminen pitää sisällään myös eri toimijoihin tutustumisen.

Vapaaehtoistyön tekeminen pienissä järjestöissä voi olla erilaista, kuin sen tekeminen isoissa järjestöissä. Tämä tulee myös ilmi kyselylomakkeissa, joihin ovat vastanneet järjestöjen edustajat. Pienissä järjestöissä työnkuva voi olla hyvin laaja, mutta isommissa järjestöissä vapaaehtoistyön tekeminen on koordinoitumpaa ja työtehtävät voi olla laadittu hyvinkin tarkasti.

Esimerkiksi erään tunnetun lastensuojelujärjestön edustaja kertoo vapaaehtoistoiminnan olevan heillä erittäin suunniteltua ja koordinoitua. Heillä keskusjärjestö koordinoi muun muassa verkkovapaaehtoistyötä ja pop up -toimintaa, piirijärjestöt tukihenkilö- ja kaveritoimintaa ja paikallisyhdistykset taas tapahtumia ja lipaskeräyksiä. Myös muut järjestöt kertoivat samantaisesta vapaaehtoistyön koordinoinnista.

“Järjestössä toimii vapaaehtois- ja vertaistoiminnan kehittäjä, joka vastaa vapaaehtoisten koordinoinnista ja on myös käytettävissä, mikäli opiskelijoilla on kysymyksiä ja toiveita.”
(Järjestö 27.)

6.4 Vapaaehtoistoiminnan työllistävä vaikutus

Yläluokka vapaaehtoistoiminnan työllistävä vaikutus muodostui muun muassa alaluokista: ammatillisuuden kehittyminen ja työllistymismahdollisuudet. Monet haastateltavista mainitsivat kyselylomakkeessa vapaaehtoistyön työllistymistä tukevan vaikutuksen. Tämä kappale osittain linkittyy myös edelliseen kappaleeseen, sillä suuntautuminen ja työllistyminen kulkevat usein käsikädessä. Harva opiskelija suuntautuu ensin aikuissosiaalityöhön, mutta opintojensa jälkeen lähtee tekemään töitä lasten parissa. Työharjoittelut antavat mahdollisuuden työntää jalkaa oven väliin, joten ei ole lainkaan tavatonta, että opiskelijalle tarjotaan töitä paikoista, joissa tämä on tehnyt erilaista vapaaehtoistyötä.

“Opiskelijana kiinnostaa omaa ammatillisuutta ja työllistymistä tukeva vapaaehtoistoiminta.” (Opiskelija 1.)

Järjestöjen edustajat mainitsevat kyselylomakkeissa heillä olevan tarjolla vapaaehtoistyötä, jotka tukevat työharjoitteluiden sisältöjä. Lisäksi opinnäytetyön tekeminen järjestön toivomasta aiheesta luetaan myös vapaaehtoistoiminnan piiriin. Monet järjestöt kertoivat ottavansa mielellään opiskelijan tekemään opinnäytetyötä, joka palvelisi myös järjestöä ja sen asiakkaita. Järjestöjen edustajat kirjoittivat myös konkreettisia ideoita opinnäytetöiden aiheista:

“Tarve olisi tehdä uudelle maahanmuuttajalle perehdytysopas, voisiko sen tehdä opinnäytetyönä?” (Järjestö 7.)

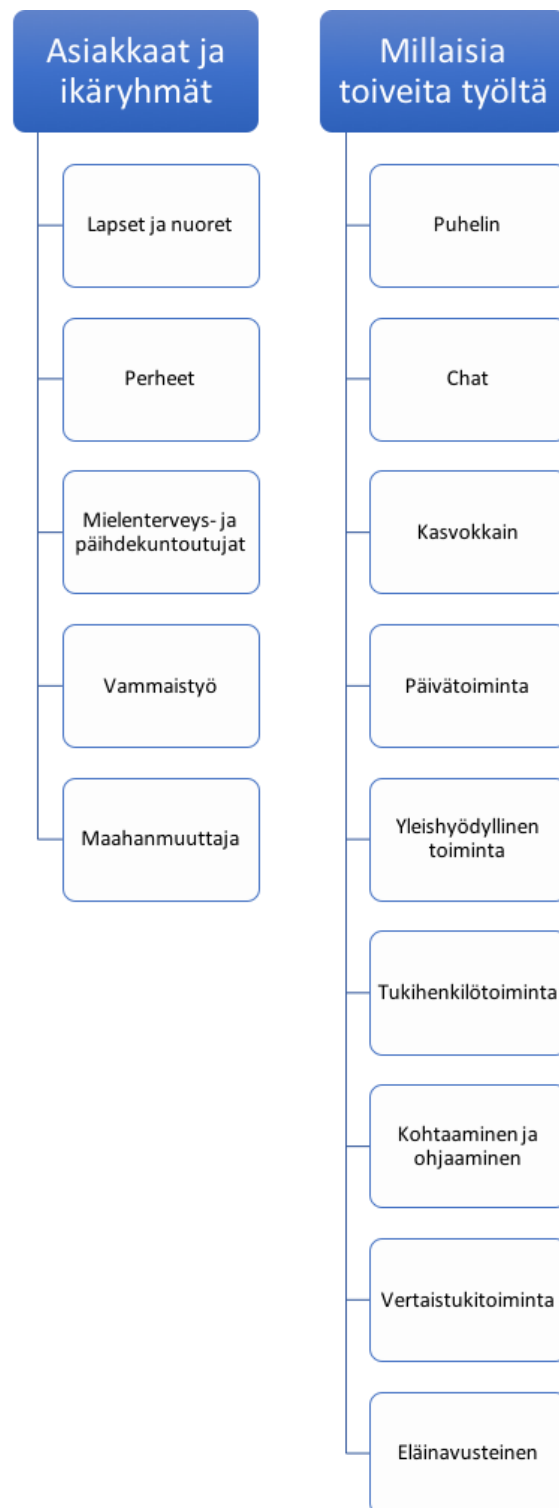
“Miten keventää lapsiperheiden köyhyyttä, tai tuntemuksia köyhyydestä.” (Järjestö 8.)

6.5 Toiveiden ja tarjonnan kohtaaminen

Yläluokka toiveiden ja tarjonnan kohtaaminen muodostui muun muassa alaluokista: toimintaa muistisairaille, puhelin ja chat-muotoista vapaaehtoistoimintaa, sekä ohjaaminen ja neuvontatyö. Kyselylomakkeista yhdeksi yläluokaksi muodostui toiveiden ja tarjonnan kohtaaminen, koska sen avulla voidaan selvittää, löytyykö järjestöistä vapaaehtoistyötä, joka kiinnostaa opiskelijoita. Opiskelijoiden kiinnostuksien kohteita ja järjestöjen tarjolla olevia töitä ei tarvitse pelkästään verrata, vaan on myös mielenkiintoista selvittää, millaista vapaaehtoistoimintaa on tarjolla ja millainen vapaaehtoistoiminnan muoto kiinnostaa. Vapaaehtoistyön tekemiseen tarvitaan motivaatiota ja itseä kiinnostavan vapaaehtoistyön tekeminen lisää sitä. Kyselylomakkeessa myös kysyttiin suoraan millainen vapaaehtoistoiminta opiskelijaa kiinnostaa ja millaista vapaaehtoistoimintaa järjestöissä on tarjolla. Saimmekin paljon vastauksia liittyen tähän kysymykseen ja seuraavissa alaotsikoissa on erikseen opiskelijoiden ja järjestöjen vastauksia.

6.5.1 Mitä opiskelijat toivovat vapaaehtoistyöltä

Kyselylomakkeesta rajasimme opiskelijoiden kiinnostuksen kohteet ikäryhmiin ja asiakkaisiin sekä siihen millaista työtä ja millaisessa ympäristössä vastanneet opiskelijat ovat kiinnostuneita tekemään vapaaehtoistyötä. Kuvio (Kuvio 3) havainnollistaa millaisista millaista vapaaehtoistoimintaa kyselyymme vastanneet sosionomiopiskelijat toivoivat. Opiskelija edustus ei ollut suuri, joten tulee muistaa, ettei tämä edusta kaikkia opiskelijoita. Ammattikorkeakouluopiskelijat voivat opintojensa aikana osallistua vapaaehtoistyöhön ja koulun mukaan sisällyttää sen opintoihinsa.



Kuvio 3: Opiskelijoiden toiveita vapaaehtoistyöltä

Opiskelijoiden toiveista ilmeni, että he haluavat tehdä työtä vapaaehtoistyötä, joka olisi erityisesti asiakastyötä. Asiakastyötä voi tehdä erilaisissa toimintaympäristöissä ja erilaisin välinein, joista mainittiin verkossa, puhelimitse tai kasvotusten tehtävä. Opiskelijoita kiinnosti tehdä asiakastyötä vertaistuki tai tukihenkilö muotoisesti. Ajankohdaksi eräs opiskelija

mainitsi päivätoiminnan. Eläinavusteinen työ mainittiin myös. Sosionomi voi tehdä muutakin, kuin asiakastyötä ja vapaaehtoistyötäkin on tarjolla liittyen muuhun, kuin asiakastyöhön. Kyselyymme vastanneet opiskelijat ilmaisivat kiinnostuksensa, kuitenkin vain asiakkaiden parissa tehtävästä vapaaehtoistyöstä.

“...tukihenkilötoiminta, kasvokkain kohtaaminen, ohjaaminen.” (Opiskelija 4.)

“Kasvotusten tapahtuvaa, miksi ei verkossakin.” (Opiskelija 2.)

“Puhelin- ja chat-palvelut ainakin nyt alkuun.” (Opiskelija 6.)

Sosiaalialan asiakkaat jaetaan usein ikäryhmittäin, joten oli mielekästä koota taulukkoon (Kuvio 3.) ikäryhmät. Kyselyyn vastanneet ilmaisivat ikäryhmätoiveiksi lapset ja nuoret. Sosionomi voi työskennellä perheiden parissa ja usein lasten ja nuorten kanssa työskentelyyn liittyäkin myös perhetyö. Perhetyö mainittiin kyselyssämme. Muita mainittuja asiakasryhmiä, joiden parissa vastaajia kiinnosti tehdä vapaaehtoistyötä, olivat maahanmuuttajat, vammaiset sekä päihde- ja mielenterveyskuntoutujat.

“Erityisesti lapsi-, nuoriso- ja perhetyöhön liittyvä vapaaehtoistyö.” (Opiskelija 5.)

“...maahanmuuttajat, vammais- ja päihdehuollon työ.” (Opiskelija 1.)

6.5.2 Millaista vapaaehtoistyötä järjestöillä on tarjota

Järjestökenttä tarjoaa vapaaehtoistyötä eri asiakasryhmien kanssa ja erilaisten tehtävien muodossa. Kaikki kyselylomakkeissa mainitut tehtävät eivät välttämättä sovi sosionomille täyttäen esimerkiksi harjoittelujakson tavoitteita. Tästä syystä tämän opinnäytetyön tuloksia tulisi pyrkiä soveltamaan myös muille Laurea-ammattikorkeakoulun tutkintolinjoille. Alla olevan kuvion avulla pyrimme havainnollistamaan järjestöjen tarjonnan vapaaehtoistyössä. Vasemmalla näkyvät asiakkaat, sekä ikäryhmät ja oikealle on koottu tarjottu vapaaehtoistyö. Kuviossa ei näy täydellinen tarjonta, mutta olemme koonneet päätekijät.



Kuvio 4: Vapaaehtoistyön mahdollisuuksia järjestöissä

Kyselylomakkeista oli helppo lähteä rajaamaan erilaisia asiakkaita ja ikäryhmiä. Monet järjestöt ovat keskittyneet usein yhteen tai kahteen asiakasryhmään. Lasten ja nuorten osalta vapaaehtoistyö on usein kaveri-, harrastus- ja leiritoimintaa. Lisäksi esimerkiksi nuorten kanssa on mahdollista käydä chat-keskusteluja, jotka voivat liittyä mielenterveysongelmiin. Järjestöjen tarjoamasta verkkovapaaehtoistyöstä kerrotaan lisää myöhemmin. Yleisesti lasten ja nuorten kanssa toimimista vapaaehtoistyön parissa kuvaillaan yleensä ohjaukseksi ja työ tapahtuu usein kasvotusten. Perheiden kanssa tehtävä vapaaehtoistyö liittyy vahvasti samalla lasten kanssa tehtävään vapaaehtoistyöhön. Työ voi olla vauvojen ja lastenhoitoa turvokdilla, erityisperheiden arjen auttamista, perhekahvilassa työskentelemistä, puhelinpalvelua ja leirillä työskentelyä.

Mielenterveys- ja päihdekuntoutujien kanssa tehtävää vapaaehtoistyötä on tarjolla paljon. Yleisimpinä tehtävinä tulivat esiin tukihenkilötoiminta, sekä toiminnallisten ryhmien toteutus. Monet sosiaalialan ammattikorkeakouluopiskelijat tutustuvat ryhmänohjaukseen opintojensa aikana, joten sen pohjalta on helppo lähteä ohjaamaan ryhmiä eri ikäryhmien ja eri taustaisten henkilöiden kanssa. Ryhmänohjaus voi olla esimerkiksi maalaus- tai musiikkipajan järjestämistä. Ryhmätoiminnan järjestämistä mainittiin myös olevan tarjolla muistisairaille ja ikäihmisille. Lisäksi heille toivotaan muistikaveria, jota vapaaehtoinen voi tehdä silloin tällöin oman aikataulunsa mukaisesti. Muistikaveritoiminta tapahtuu yleensä muistisairaansa omassa kotiympäristössä.

“Meillä vapaaehtoinen saa oman vanhusystävän, jota hän tapaa esimerkiksi kahden viikon välein noin tunnin verran. He kaipaavat ihmistä, jolla on aikaa, vaikka ulkoilla yhdessä.” (Järjestö 32.)

Maahanmuuttajatyössä vapaaehtoiset pääsevät auttamaan asiakkaita pääsemään sisälle suomalaiseen kulttuuriin. Työhön kuuluu myös muun muassa seksuaalikasvatusta, joka nähdään tärkeänä osana integraatiota. Kehitysvammaisten kanssa tehtävää vapaaehtoistyötä oli mainittu laajasti. Vapaaehtoinen voi olla osana kaveri- ja ulkoilutoimintaa, sekä suunnitella esimerkiksi työpajan, tai lyhytkurssin.

“Ystävä- ja ulkoilutoiminta kehitysvammaisille.” (Järjestö 25.)

Vapaaehtoistyön ei aina tarvitse tapahtua kasvotusten. Monet järjestöt tarjoavat asiakkailleen chat-palvelua, jonka tekeminen voi tuntua vapaaehtoisesta hyvinkin merkittävältä. Chat-palveluja tarjotaan eri ikäryhmille, kuten nuorille ja aikuisille. Chat-palvelu voi olla yksilöllinen keskustelu vapaaehtoisensa ja asiakkaan välillä, tai ryhmämuotoinen. Ryhmä-chatissa vapaaehtoinen on lähinnä vain ohjaava osapuoli. Esimerkkinä verkkovapaaehtoistyöstä on nuorille suunnattu Sekaisin-chat, jota vapaaehtoiset voivat tehdä oman jaksamisensa mukaan.

Perinteisen asiakastyön lisäksi järjestöillä on tarjota muita töitä, jotka eivät välttämättä palvele sosiaalialan opiskelijoita parhaalla mahdollisella tavalla. Esimerkiksi järjestössä tehtävät arkiset askareet, mobiilisovelluksen koodaaminen, somelähettiläisyys, kiireapulaisuus ja kampanjointi uusien jäsenten saamiseksi, eivät yksinään ole riittäviä tehtäviä suorittamaan tavoitteellista vapaaehtoistyön harjoittelua. Kuitenkin järjestöjen tarjoamat pop up-tehtävät, työpajan suunnittelu/kurssin vetäminen, tapahtumajärjestelyt, talkoot, haastattelut, hallitustyö, keräykset, markkinointi ja luennot ovat loistavia lisätöitä, jotka kehittävät vapaaehtoisia uudella tavalla. Myös eläimiin liittyvää vapaaehtoistyötä oli tarjolla yhdessä järjestössä. Haastateltava ei kertonut liittykö eläinten parissa tehtävä työ esimerkiksi asiakkaiden parissa tehtävään terapiatyöhön.

6.6 Tulosten yhteenveto

Alla olevaan kuvioon on koottu tärkeimmät ja keskeisimmät tulokset. Kuvio kokoaa yhteen kaikki edellisissä kappaleissa esitellyt yläluokat ja niiden selvennykset.



Kuvio 5: Tulosten yhteenveto

7 Pohdinta

Opinnäytetyön tavoite oli kehittää vapaaehtoistyön mahdollisuuksia ammattikorkeakouluopiskelijoiden ja sosiaali- ja terveysalan järjestöjen välillä. Pyrkimyksenä on lisätä tietoa vapaaehtoistoimintaan liittyen ja edistää vapaaehtoistyön mahdollisuuksia. Tavoite saavutettiin,

koska tutkielmamme tuotti tuloksia, joita voidaan hyödyntää vapaaehtoistyön mahdollisuuksien kehittämiseksi ammattikorkeakouluopiskelijoiden ja sosiaali- ja terveysalan järjestöjen välillä.

Tutkielman tutkimuskysymys oli: Miten vapaaehtoistyötä voidaan kehittää ammattikorkeakouluopiskelijoiden ja sosiaali- ja terveysalan järjestöjen välillä? Tutkimuskysymykseen saatiin vastauksia sisällönanalyysin avulla. Aineistona kerättiin ryhmähaastattelun muodossa kyselylomakkeille järjestämämme seminaarityöpajan yhteydessä. Aineistosta tehtiin sisällönanalyysi, jonka avulla saimme muodostettua yläluokkia, jotka tuottivat vastauksia tutkimuskysymykseemme. Muodostimme viisi yläluokkaa, jotka ovat: yhteistyökumppaneiden löytämisen helpottaminen, vapaaehtoistoiminnan merkityksellisyyden varmistaminen, opintojen suuntautumista tukeva vaikutus, vapaaehtoistoiminnan työllistävä vaikutus, toiveiden ja tarjonnan kohtaaminen. Vapaaehtoistyön mahdollisuuksien kehittämiseksi tulisi siis tutkielmamme mukaan tarkastella kyseisiä yläluokkia.

7.1 Tulosten tarkastelua

Saatujen tuloksien mukaan vapaaehtoiset toivovat vapaaehtoistyön olevan helposti löytyvää, merkityksellistä, sekä työelämää- ja suuntautumista tukevaa. Järjestöjen edustajat toivovat opiskelijoiden löytävän vapaaehtoistyön kentän. He toivovat vapaaehtoistyön tukevan sekä opiskelijoiden, että järjestöjen tavoitteita. Sosiaalialan ammattikorkeakouluopiskelijoiden kiinnostuksen kohteet ja sosiaali- ja terveysalan järjestöjen tarjoama vapaaehtoistyö eivät aina kohtaa, mutta myös opintoja ja kiinnostuksen kohteita tukevaa vapaaehtoistyötä on tarjolla.

Erityisesti kehittämistä vaatisi tuloksemme yhteistyökumppaneiden löytämisen helpottamisesta. Jos kynnys löytää vapaaehtoistoimintaa pienenisi saattaisi useampi opiskelija löytää vapaaehtoistyön piiriin. Opiskelijat toivoivat, että eri vapaaehtoistoimintaa löytyisi samasta paikasta, kuten nettisivustolta, tai koululta kootusti esimerkiksi ilmoitustaululta löytyvään listaan. Opiskelijat, kuin järjestönkin edustajat toivoivat koulun auttavan vapaaehtoistyön ja vapaaehtoistyöntekijöiden löytämisessä. Voisivatkohan ammattikorkeakoulut siis lisätä resursseja vapaaehtoistoiminnan edesauttamiseksi? Myös järjestöt hyötyisivät siitä, että järjestö saisi lisää vapaaehtoisia ja että heidän toimintansa olisi helposti löydettävissä.

Yksi jo olemassa oleva tapahtuma on Laurea ammattikorkeakoulussa järjestettävä Projektitori. Oma kokemuksemme Projektitorista on se, että siihen osallistuvat kerrasta toiseen samat järjestöt ja joiden lukumäärä on yleensä pieni. Vaikka Projektitorin markkinointi toimii opiskelijoiden suuntaan, ei siitä tunnuta informoivan järjestöille tarpeeksi laajaksi. Projektitori on oiva tilaisuus yhteistyökumppaneiden löytämiseksi, mutta sitä tulisi vielä kehittää.

Ammattikorkeakouluopiskelijoiden toiveet verrattuna tarjottuun vapaaehtoistyöhön kohtasivat pääsääntöisesti. Eroavaisuuksia löytyi, sillä järjestöillä oli myös tarjota vapaaehtoistyötä, joka ei kohdannut opiskelijoiden toiveita. Opiskelijoiden toiveet keskittyivät erityisesti vuorovaikutukselliseen asiakastyöhön, jossa omaa ammatillisuuttaan pääsee harjoittamaan. Toiveet eivät olleet yhtä yksityiskohtaisia, vaan niissä mainittiin lähinnä asiakasryhmiä ja työnkuva. Järjestöjen mainitsema tarjonta oli paljon yksityiskohtaisempaa, jossa asiakasryhmät ja heidän parissaan tehtävä työ oli kuvailtu tarkasti. Tästä voi tehdä päätelmän, että tarjonta ei ole ongelma, sillä erilaista vapaaehtoistyötä on saatavilla. Ongelma on edelleen yhteistyökumppaneiden löytäminen.

Tuloksina vapaaehtoistoiminnan työllistävä vaikutus ja opintojen suuntautumista tukeva vaikutus viittaavat sosiaalialan opiskelijoiden työllisyyden ja opintojen suuntautumisen tukemiseen vapaaehtoistoiminnan avulla. Sosiaalialan opiskelijoille vapaaehtoistoiminnan sisällön ollessa opintojen suuntautumista ja työllisyyttä tukevaa, voivat opiskelijat olla motivoituneempia vapaaehtoistyön tekemiseen. Vapaaehtoistoiminnan ja opiskelun yhdistäminen voivat tuoda huomattavia positiivisia vaikutuksia opiskelijalle sekä työnantajalle. (Raatikainen ym. 2019, 190.) Tulostemme mukaan osa järjestöistä tuki suuntautumista ja mahdollisesti työllistymistäkin tarjoamalla suunnitelmallista vapaaehtoistyötä tai opintoja tukevaa vapaaehtoistyötä.

“Parhaiten yksilöitä varmaankin saadaan innostumaan, kun tarjottavana on monipuolisia ja hyvin erikeitoisia vapaaehtoistoiminnan projekteja - myös tapahtumavapaaehtoisuutta...” (Nylund ym. 2005, 31). Muutama järjestö mainitsi räätälöivän vapaaehtoistyön sisällön opiskelijalle sopivaksi. Tämä mahdollistaa sen, että opiskelija pystyy suorittamaan vapaaehtoistyön haluamassaan paikassa tehden opintoja tukevaa vapaaehtoistyötä. Olisikin tärkeää, että korkeakoululla on selkeät tavoitteet ja ohjeet, jotta järjestöt voivat tarjota oikeanlaista vapaaehtoistyötä ja koordinoida sitä paremmin.

Kansalaisareenan toimesta tehdystä tutkimuksesta “Vapaaehtoistyön tekeminen Suomessa” käy ilmi, että puolet haastatelluista opiskelijoista tekisi vapaaehtoistyötä, jos sitä voisi tehdä osana opintoja (Rahkonen 2018). Tämä tutkimus tukee tutkielmamme tuloksia siitä, että opiskelijoita kiinnostaa vapaaehtoistyö osana opintoja. Tutkielmamme mukaan opiskelijat toivovat vapaaehtoistyön tukevan suuntautumista ja edesauttavan työllistymistä. Vapaaehtoistyö osana opintoja mahdollistaa opintopisteiden saannin vapaaehtoistyöstä, jolloin työstä saadaan ikään kuin palkkio. Samasta Kansalaisareenan toimesta tehdystä tutkimuksesta kävi ilmi, että suurin este vapaaehtoistyön tekemiselle on ajan puute (Rahkonen 2018). Vapaaehtoistyön tekemisen ollessa riippuvainen ajan puutteesta on vapaaehtoistoiminnan toteutumisen kannalta eduksi, että vapaaehtoistyö tapahtuu koulu ajalla.

Tulokset ovat merkittäviä, koska niitten avulla voidaan muokata jo olemassa olevaa vapaaehtoistoimintaa ja siihen mukaan tulemistä. Saatuja tuloksia hyväksikäyttäen on mahdollista kehittää yhteistyötä ja parantaa ymmärrystä sosiaalialan ammattikorkeakouluopiskelijoiden ja sosiaalialan järjestöjen välillä. Voisiko Laurea-ammattikorkeakoulu järjestää kerran vuodessa vapaaehtoisuuden päivän osana opintoja? Näin opiskelijat pääsisivät tutustumaan eri toimijoihin ja asiakasryhmiin.

7.2 Eettisyys

Opinnäytetyön prosessissa olemme lähteneet liikkeelle yleisistä rehellisyyden periaatteista, ja ne ovat pysyneet taustalla kaikissa työvaiheissa. Arkieettisyys tämän opinnäytetyön alkuvaiheissa on näkynyt esimerkiksi aikataulujen noudattamisessa ja SOSTE:n sääntöjen mukaan toimimisessa. Työpajaseminaarin suunnittelussa pidimme kiinni työaikataulusta ja toteutimme seminaarin sovitusti. Pidimme osallistujat ajan tasalla, ohjeistimme heitä ja lähetimme seminaarin lopputulokset heille anonymiutta kunnioittaen. Tärkeitä eettisiä periaatteita seminaarin toteutuksessa ja tiedonkeruussa meille olivat avoimuus, rehellisyys ja vapaaehtoisuus. Parhaiten opiskelijoita ja järjestöjä palvelevat oikeiden tulosten esittäminen. (Kajaanin Ammattikorkeakoulu 2020.)

Anonymisuus on ollut yksi lähtökohta tutkimustulosten esittelylle. Vaikka osallistujat saivat halutessaan kertoa kyselylomakkeessa nimensä, olemme tässä opinnäytetyössä käsitelleet tuloksia anonymisti osallistujia kunnioittaen. Opinnäytetyössä olevat suorat lainaukset haastatteluista on numeroitu, mutta numeroita ei voi millään tavalla yhdistää vastaajiin. Pidämme tärkeänä sitä, että opinnäytetyömme sisältö kohdistuu käsiteltävään aiheeseen, joten osallistujien yksilölliset tiedot eivät ole oleellisia tutkimustulosten kannalta. Lupa-aineisto työpajaseminaarin järjestämiseen on ollut yhteistyökumppanin SOSTE:n vastuulla.

Työpajaseminaariimme ja haastatteluun osallistuminen sekä kyselylomakkeiden täyttäminen oli täysin vapaaehtoista. Järjestön edustaja osallistujat tulivat SOSTE:n kautta, koska he olivat SOSTE:n jäsenjärjestöjä ja järjestöihin lähetettiin kutsu tähän tapahtumaan osana SOSTE:n jäsenjärjestöilleen tarjoamia palveluita. Opiskelijat saatiin osallistumaan Laurea-ammattikorkeakoulun opettajan avulla.

Opinnäytetyön aihe on sensitiivinen ja merkityksellinen, siinä on myös otettu huomioon sen eettinen kestävyys. Vapaaehtoistyön tarpeellisuus ei tule koskaan vähenemään, päinvastoin. Olemme pyrkineet luomaan uutta ja tärkeää informaatiota, jonka avulla joku muu voi lähteä tutkimaan aihetta eri näkökulmasta, tai soveltaa tietoa käytäntöön.

7.3 Luotettavuus

Luotettavuus, eli reliabiliteetti. Erityisesti laadullista tutkimusta tulee arvioida kriittisesti kokonaisvaltaisesti. Kysymyksiä saattaa nousta tutkielman eri vaiheissa jatkuvasti. Kysymykset voivat liittyä omaan toimintaan ja päätöksiin, sekä saatuihin tuloksiin. (Tutkimuksen arviointi 2020.)

Koska opinnäytetyön tarkoituksena on kartoittaa vapaaehtoistoiminnan mahdollisuuksia ammattikorkeakouluopiskelijoiden ja sosiaali- ja terveysalan järjestöjen välillä, voi tutkimusta pitää validina. Pyrkimyksenä ei ollut tuottaa määrällistä tietoa, vaan saada yleiskatsaus siitä, mitä opiskelijat haluavat vapaaehtoistyöltä ja mitä järjestöillä on tarjolla. Erityisesti opiskelijoiden vastauksissa toistuivat samat pääpiirteet, jotka liittyivät asiakkaiden kohtaamiseen ja vaikuttamistyöhön. Voidaan olettaa, että vaikka työtehtävät vaihtuvat eri järjestöissä, nämä pääpiirteet ovat suurimmalle osalle opiskelijoista tärkeitä.

Tutkielma toteutettiin ryhmähaastatteluna, joten tutkimustuloksiin on voinut vaikuttaa tilanteen sosiaalinen luonne. Ryhmässä voi olla dominoivia henkilöitä, jotka määrittävät keskustelun suunnan. Ryhmän henkilöiden vastaamiseen saattaa vaikuttaa toisten ryhmäläisten mielipiteet. (Hirsjärvi ym. 2009, 211.) Työpajassa ryhmällä oli tilaa ja omaa rauhaa keskustella aiheesta. Annoimme kaikille haastattelijoille tarpeeksi aikaa pohtia ja vastata haastattelukysymyksiin ryhmätilanteen jälkeen. Ryhmäkeskustelulla pyrimme inspiroimaan kaikkia osallistujia, jotta vastauksia mahdollisesti pohdittaisiin syvällisemmin.

Tutkielman reliabiliteettiin voi vaikuttaa heikentävästi se, että kyselyyn vastannut opiskelijajoukko oli pienempi, kuin järjestöjen edustajien joukko. Lisäksi vastauksiin ja mielipiteisiin on voinut vaikuttaa se, että työpajaseminaarissa vastaajat olivat paljon vuorovaikutuksessa keskenään ja he keskustelivat ennen vastaamista kyselylomakkeen sisällöstä.

Lähdekriittisyys on ollut osa opinnäytetyön prosessia, eli teoriaosuudessa olemme käyttäneet luotettavia sähköisiä- ja painettuja materiaaleja. Yleisiä eettisyyden periaatteita opinnäytetyössä ovat olleet sen tarpeellisuus, sekä sen tulosten hyödyntäminen jatkotutkimuksissa.

7.4 Jatkotutkimusidea

Opinnäytetyön tarkoituksena oli kartoittaa vapaaehtoistoiminnan mahdollisuuksia ammattikorkeakouluopiskelijoiden ja sosiaali- ja terveysalan järjestöjen välillä. Tutkielmassamme ilmeni, että sosiaali- ja terveysalan järjestöt olisivat kiinnostuneita myös osaamisesta, jota muilla kuin sosiaali- ja terveysalan opiskelijoilla voisi olla. Jatkotutkimuksena tutkimusta voisi siis laajentaa koskemaan laajemmin eri koulutusaloja ammattikorkeakoulussa.

Tutkielmamme pääasiallisen tiedonkeruun tuottaneeseen työpajaseminaariin osallistui koulutusaloista vain sosiaalialan opiskelijoita, joten myös muiden alojen opiskelijoilta voisi olla

kiinnostavaa kerätä tietoa. Tätä havaintoa tukee myös tutkimukseen liittyvän harjoittelumme aikana keräämämme tieto Laurean opiskelijoilta ja opettajilta. Tietojenkäsittelyn opiskelijoilla voisi olla tarvittavaa osaamista, jota järjestöissä tarvitaan. Sosiaali- ja terveysalan järjestöissä tarvitaan paljon tietoteknistä osaamista kuten verkkosivujen luomista ja päivitystä. Laurea-ammattikorkeakoulun strategiaan kuuluu työelämälähtöisyys ja kaikkien alojen opiskelijoita kannustetaan osallistumaan vapaaehtoistyöhön, joten vapaaehtoistoiminnan mahdollisuuksille olisi varmaankin kysyntää koulunkin puolelta. Jatkotutkimusideana voisi olla miten ammattikorkeakoulut voivat tukea vielä lisää vapaaehtoistoimintaan osallistumista.

Tutkimusta voisi laajentaa ammattikorkeakoulujen lisäksi muihin korkeakouluihin sekä toisen asteen koulutukseen. Suomenkielisiä lähteitä vapaaehtoistyöstä on paljon, mutta toivomme, että joku inspiroituisi jatkamaan opinnäytetyömme aihetta itsessään teoreettisesti ja käytännössä. Vapaaehtoistyön kehittämiseksi Suomessa ja maailmalla on tilaa loputtomasti.

8 Lähteet

Painetut

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2009. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Tammi.

Nylund, M. & Yeung, A-B. 2005. Vapaaehtoistoiminta. Anti, arvot ja osallisuus. Tampere: Vastapaino.

Raatikainen, E., Rahikka, A., Saarnio, T. & Vepsä, P. 2019. Ammattina Sosionomi. Helsinki: Sanoma pro Oy.

Sähköiset

Ammattikorkeakoulut kansalaistoiminnassa. 2008. Holopainen, A., Lind, K. & Niemelä, J. Oikeusministeriön julkaisuja 2008:7. Viitattu 8.1.2020. https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/76149/omju_2008_7_206s.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Ammattikorkeakouluun. 2020. Opiskelu. Viitattu 20.10.2020. <https://www.ammattikorkeakouluun.fi/opiskelu/#amktutkinto>

Harju, A. 2020. Kansalaisyhteiskunnan määritelmä ja sisältö. Viitattu 7.1.2020. https://www.kansalaisyhteiskunta.fi/kansalaisyhteiskunta/kansalaisyhteiskunnan_maaritelma_ja_sisalto

Hirsjärvi, S. & Hurme, H. 2015. Tutkimushaastattelu. Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Viitattu 22.11.2020. <https://www.ellibslibrary.com/fi/bookshelf>

Juhila, K. 2006. Sosiaalityöntekijöinä ja asiakkaina. Sosiaalityön yhteiskunnalliset tehtävät ja paikat. Viitattu 17.12.2020. <https://www.ellibslibrary.com/fi/book/978-951-768-179-7>

Kansalaisareena. 2020. Vapaaehtoisuus ja vapaaehtoistoiminta. Viitattu 20.4.2020. <http://www.kansalaisareena.fi/aineistoa/vapaaehtois-ja-vertaistoiminnan-maaritelmat/>.

Kansalaisyhteiskunnan toimintaedellytykset. 2006. Kansalaisyhteiskunnan toimintaedellytykset -työryhmä. Oikeusministeriön työryhmämietintö 2006:14. Viitattu 22.9.2020. https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/75952/omtr_2006_14_kansalaisyhteiskunnan_toimintaedellytykset.pdf?sequence=1&isAllowed=y%20ja%20https://blogs.helsinki.fi/vol-spj/kansalaisjarjestot/suomalainen-kansalaisjarjestotoiminta/

Koski, J. 2020. Laurea. Strategia 2030. Viitattu 18.6.2020. <https://www.laurea.fi/tietoa-meista/strategia-2030/>

Lattunen, T. 2008. Kansalaisjärjestöt ja yhteiskunnalliset liikkeet. Suomen poliittinen järjestelmä - verkkokirja. Viitattu 22.9.2020. <https://blogs.helsinki.fi/vol-spj/kansalaisjarjestot/>

Laurea korkeakouluna. 2020. Laurea. Viitattu 19.10.2020. <https://www.laurea.fi/tietoa-meista/korkeakouluna/>

Laurea organisaationa. 2020. Laurea. Viitattu 19.10.2020. <https://www.laurea.fi/tietoa-meista/organisaationa/>

Laurea yhteistyössä. 2020. Laurea. Viitattu 19.10.2020. <https://www.laurea.fi/tietoa-meista/uudellamaalla/>

Leo Stranius. 26.4.2019. Vapaaehtoistoiminta Suomessa. Viitattu 25.10.2020. <https://kansalaisareena.fi/wp-content/uploads/2019/07/Vapaaehtoistoiminta-Suomessa-Leo-Stranius-24.6.2019.pdf>.

Mitä sote-järjestöt tekevät. 2020. SOSTE. Viitattu 24.11.2020. <https://www.soste.fi/sote-jarjestot/sosten-edustamat-jarjestot/>

Opintokeskus Sivis. 2020. Kyselylomake. Viitattu 18.9.2020. <https://www.ok-sivis.fi/jarjesto-arvioinnin-ilmansuuntia/arvioinnin-tiedonkeruun-menetelmia/kyselylomake.html>

Rahkonen, J. 2018. Vapaaehtoistyön tekeminen Suomessa. Tutkimusraportti Taloustutkimus Oy. Viitattu 24.11.2020. https://kansalaisareena.fi/wp-content/uploads/2018/05/Vapaaehtoistoisto_tutkimusraportti-2018.pdf

Seppo, M. 2013. Kansalaisyhteiskunta nyt. Kepan taustaselvitykset N:O 38. Viitattu 29.12.2019. <https://www.fingo.fi/sites/default/tiedostot/julkaisut/kansalaisyhteiskunta-nyt-final.pdf>

Sosionomikoulutus. 2020. Laurea. Viitattu 19.10.2020. <https://www.laurea.fi/koulutus/sosiaali-ja-terveysala/sosionomi/>

SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry:n strategia. 14.2.2018. SOSTE. https://www.soste.fi/wp-content/uploads/2018/12/sosten_strategia_14.2.2018.pdf

Strategia 2030. 2020. Laurea. Viitattu 18.9.2020. <https://www.laurea.fi/tietoa-meista/strategia-2030/>

Suomen Mielenterveys ry. 2020. Miksi vapaaehtoistyö lisää hyvinvointia? Viitattu 9.11.2020. <https://mieli.fi/fi/tule-mukaan/vapaaehtoiseksi/miksi-vapaaehtoisty%C3%B6-lis%C3%A4%C3%A4-hyvinvointia>

Tietoa SOSTEsta. 2020. SOSTE. Viitattu 10.9.2020. <https://www.soste.fi/tietoa-sostesta/>

Tilastokeskus. 2020. Kvalitatiivinen tutkimus. Viitattu 18.9.2020. https://www.stat.fi/meta/kas/kvalit_tutkimus.html

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Viitattu 14.10.2020. <https://www.ellibslibrary.com/fi/book/9789520400118>

Tutkimuksen arviointi. 2020. Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto. KvaliMOTV. Viitattu 24.11.2020. https://www.fsd.tuni.fi/metelmaopetus/kvali/L3_3_3.html

Kuviot

Kuvio 1: SOSTE:n arvot (SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry:n strategia 2018).	9
Kuvio 2: Vapaaehtoistoiminnan periaatteet (Kansalaisareena 2020).	11
Kuvio 3: Opiskelijoiden toiveita vapaaehtoistyöltä	26
Kuvio 4: Vapaaehtoistyön mahdollisuuksia järjestöissä	28
Kuvio 5: Tulosten yhteenveto.....	30

Taulukot

Taulukko 1: Esimerkki pelkistysten muodostamisesta.....	19
Taulukko 2: Esimerkki ylä- ja alaluokkien muodostamisesta.....	20

Liitteet

Liite 1: Haastattelukysymykset.....	40
-------------------------------------	----

Liite 1: Haastattelukysymykset

1. Kuka olet ja mistä tulet?
2. Millainen vapaaehtoistoiminta sinua opiskelijana kiinnostaa? / Millaista toimintaa teillä on järjestöissä tarjolla?
3. Mikä olisi sinulle opiskelijana mieluisin tapa löytää järjestö vapaaehtoistyötä varten? / Miten toivoisit järjestön edustajana opiskelijan ottavan sinuun yhteyttä?